

naravni rezervat
**ŠKOCJANSKI
ZATOK**

**POROČILO O URESNIČEVANJU
LETNEGA PROGRAMA DELA
Naravnega rezervata
Škocjanski zatok
za leto 2018**

pripravila: ekipa NR Škocjanski zatok

Škocjanski zatok, marec 2019

KAZALO VSEBINE

1	PREDSTAVITEV ZAVAROVANEGA OBMOČJA IN UPRAVLJAVCA.....	3
2	DOSEGANJE UPRAVLJAVSKIH PRIORITET V LETU 2018.....	4
3	POROČILO O IZVAJANJU NALOG IN AKTIVNOSTI V 2018.....	7
4	PREDSTAVITEV PROJEKTOV V TEKU IN PRIPRAVI V 2018.....	40
	4.1. PROJEKTI V TEKU.....	40
	4.2. PROJEKTI V PRIPRAVI.....	40
5	FINANČNO POROČILO.....	41
6	URESNIČEVANJE KADROVSKEGA NAČRTA.....	43

1 PREDSTAVITEV ZAVAROVANEGA OBMOČJA IN UPRAVLJAVCA

OSEBNA IZKAZNICA NARAVNEGA REZERVATA ŠKOCJANSKI ZATOK

Lokacija naravnega rezervata: leži v neposredni bližini mesta Koper med mestom, pristaniščem ter obalno hitro cesto in železnico.

Površina naravnega rezervata: 122,7 hektarja.

Lastništvo: last Republike Slovenije skupaj z zemljišči s statusom javnega dobra 117,12 ha oziroma 95,49 %, last Mestne občine Koper 2 ha oziroma 1,63 %, družbena lastnina ostaja še 3,04 ha oziroma 2,48 % in lastnina fizičnih in pravnih oseb zasebnega prava 0,49 ha oziroma 0,4 % površine naravnega rezervata.

Naselja in prebivalci na območju naravnega rezervata: 0

Statusi območja na podlagi predpisov s področja ohranjanja narave:

- **ekološko pomembno območje – EPO** (id. št. 77600): Uredba o ekološko pomembnih območjih (Uradni list RS, št. 48/04 in nadaljnji),
- **posebno varstveno območje** (območje Natura 2000; SI 5000008) in **(potencialno) posebno ohranitveno območje** (SI 3000252): Uredba o posebnih varstvenih območjih (Uradni list RS, št. 49/04 in nadaljnji),
- **naravna vrednota** (id. št. 1265 V): botanična, zoološka in ekosistemska; Pravilnik o določitvi in varstvu naravnih vrednot (Uradni list RS, št. 111/04 in nadaljnji),
- **ožje zavarovano območje – naravni rezervat:** Uredba o Naravnem rezervatu Škocjanski zatok (Uradni list RS, št. 75/13).

UPRAVLJAVEC

Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije (DOPPS)

Naravni rezervat Škocjanski zatok

Sermin 50, 6000 Koper

Tel.: 05/ 62 60 370

Gsm: 051/ 680 442

E-naslov: skocjanski@skocjanski-zatok.org

Spletna stran: www.skocjanski-zatok.org, www.ptice.si

DOPPS je nevladna naravovarstvena organizacija s statusom društva, ki deluje v javnem interesu na področju ohranjanja narave, varstva okolja in na raziskovalnem področju. Je tudi slovenska krovna ornitološka organizacija, ki širom Slovenije združuje približno 1.000 članov. DOPPS je slovenski partner svetovne zveze za varstvo ptic BirdLife International. Poslanstvo društva je varstvo ptic in njihovih življenjskih okolij, s čimer prispevamo k ohranjanju narave in dobrobiti celotne družbe. Kot koncesionar za upravljanje Naravnega rezervata Škocjanski zatok je DOPPS uresničil letni program dela Naravnega rezervata Škocjanski zatok za leto 2018 na podlagi določil:

- Uredbe o Naravnem rezervatu Škocjanski zatok (Uradni list RS, št. 75/13), s katero se nadaljuje varstvo Škocjanskega zatoka, prvotno zavarovanega z Zakonom o Naravnem rezervatu Škocjanski zatok (Uradni list RS, št. 20/98),
- Uredbe o načrtu upravljanja Naravnega rezervata Škocjanski zatok za obdobje 2015–2024 (Uradni list RS, št. 102/15),
- Uredbe o koncesiji za upravljanje Naravnega rezervata Škocjanski zatok (Uradni list RS, št. 31/99),
- odločbe o izbiri koncesionarja št. 636-06/99-4 za Škocjanski zatok in koncesijske pogodbe, podpisane med Vlado RS in DOPPS št. 252100-50-85/00 in aneksa št. 1 k tej pogodbi.

2 DOSEGANJE UPRAVLJAVSKIH PRIORITET V LETU 2018

Varstveni cilj naravnega rezervata je ohranitev polslanih in sladkovodnih habitatnih tipov, ki so izjemni v slovenskem in mednarodnem prostoru, in habitatov ptic, ki tu v velikem številu gnezdijo, prezimujejo in se ustavljajo ob selitvah, ter habitatov drugih domorodnih prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst. Razvojni cilj naravnega rezervata je ureditev in delovanje za javnost odprtega naravnega rezervata, s čimer se obiskovalcem omogoča spoznavanje in doživljanje narave ter izobraževanje.

V letu 2018 so bile glavne prioritete programa dela naravnega rezervata usmerjene v ohranjanje življenjskih okolij sladkovodnega in brakičnega dela naravnega rezervata, kot tudi v omejevanje negativnih vplivov iz okolice in nadaljnje delo na področju naravovarstvenega nadzora. Na področju obiska je bila poleg rednega vzdrževanja, obratovanja in upravljanja infrastrukture za obisk ter nadaljevanje izvajanja in dopolnjevanja programov obiskovanja NRŠZ ter vseh aktivnosti, povezanih s sprejemom, usmerjanjem in oblikovanjem dodatne ponudbe za obiskovalce med glavnimi prioritetami odprava napak in pomanjkljivosti na objektih po unovčitvi bančne garancije izvajalcu jeseni 2017.

Poleg doseganja zastavljenih varstvenih ciljev smo v okviru ciljev 1 in 2 pripravili predlog ukrepov v NRŠZ za financiranje iz sredstev programa Sklada za podnebne spremembe v letih 2019 in 2020 zaradi ogroženosti, ki jo varovanim habitatom in vrstam območij na stiku morja in kopnega prinašajo podnebne spremembe. Poleg dvigovanja morske gladine so med dejavniki ogrožanja zaradi podnebnih sprememb tudi številnejše ujme, ob katerih je območje naravnega rezervata s sedanjo vodno-gospodarsko ureditvijo poplavno ogroženo. Predlagani ukrepi, s katerimi odgovarjamo na oba dejavnika ogrožanja, so predvsem na področju dodatnih ureditev habitatov v brakični laguni, ki vključujejo ukrepe za oblikovanje novih in nadvišanje obstoječih habitatov ter razširitev varovalnega jarka, namenjene ohranjanju obsega varovanih habitatnih tipov kot tudi gnezdišč in prehranjevališč varovanih vrst ptic. Ukrepi so namenjeni tudi nadgradnji obstoječe infrastrukture za uravnavanje nivojev vode v obeh hidrološko-ekoloških enotah naravnega rezervata in drugim rešitvam za zmanjšanje poplavne ogroženosti ob ujmah. Za financiranje iz sredstev programa Sklada za podnebne spremembe smo pripravili tudi predloge ukrepov za preprečevanje in obvladovanje vnosa in širjenja invazivnih tujerodnih vrst (ITV) ter izboljšanje trajnostne mobilnosti (skuter za nadzorno službo, vozilo za prevoz obiskovalcev ter električni bager).

Cilj1 (P1): Redno vzdrževanje in ohranjanje življenjskih okolij sladkovodnega dela naravnega rezervata na Bertoški bonifiki skupaj z odsekom levega razbremenilnika Rižane – Aro znotraj meja rezervata: Izvedena je bila obsežna zasaditev drevesnih in grmovnih vrst, čiščenje zarasti in odstranjevanje tujerodnih rastlinskih vrst ter spremljanje stanja pronicanja vode na območju desnega brega Are. Nadaljevali smo tudi s pridobivanjem finančnih sredstev, ki so potrebna za izvedbo 2. faze sanacije dotrajanega nasipa in nadgradnje praga na Ari z zaporničnim sistemom in ribjo stezo (Sklad za podnebne spremembe, LIFE). S strani upravljavca je redno potekalo tudi upravljanje nivoja vode, vzdrževanje objektov za urejanje vodnega režima, usmerjena paša, upravljanje vegetacije (košnja in mulčenje, čiščenje zarasti), vzdrževanje mlak in površin ob učni poti, odstranjevanje tujerodnih vrst, domačih/ hišnih živali, vzdrževanje kmetijske mehanizacije.

Cilj 2 (P1): Redno vzdrževanje in ohranjanje ugodnih ekoloških in hidroloških razmer v brakični laguni: Zaključili smo z izvedbo avtomatizacije zapornice in povezavo na Centralni nadzorni sistem (CNS). Skrbeli smo za upravljanje nivoja vode in skrb za ustrezen nivo vode v laguni, predvsem v gnezditvenem obdobju, vzdrževanje in nadgradnja objektov za urejanje vodnega režima, čiščenje morskih nanosov in smeti, preprečevanje motenj ter vzdrževanje grmovne vegetacije in dosajevanje pomembnih vrst slanaš.

Cilj 3: Redno vzdrževanje in ohranjanje ugodnih ekoloških razmer na območju Jezerca in Cilj 4: Trajno preprečevanje motenj in dostopa plenilcev na območje močvirja pri stavbi Telekom:

V okviru ciljev 3 in 4 so bile aktivnosti usmerjene v izvedbo aktivnosti povezanih z odpravo vrtničarstva na območju Jezerca ter v izdelavo elaborata ureditve meje in parcelacije zemljišča s parc.št. 3884/3, katastrska občina 2604 BERTOKI v lasti Telekom Slovenije d.d. in izdelavo Cenitvenega poročila z ugotovitvijo vrednosti nepremičnine za isto zemljišče.

Cilj 5: Spremljanje in analiziranje stanja naravnih vrednot in biotske raznovrstnosti ter upravljanje podatkovnih zbirk, ki se nanašajo na NRŠZ:

V okviru cilja 5 sta potekala redni monitoring ptic, monitoring metuljev in kartiranje HT sladkovodnega in brakičnega dela naravnega rezervata ter kartiranje tujerodnih rastlinskih vrst sladkovodnega dela naravnega rezervata in spremljanje stanja enostavnih parametrov kakovosti vode. Ostali predvideni monitoringi pa zaradi pomanjkanja sredstev niso stekli. V okviru projekta IMPRECO so bila pregledana vsa dosedanja poročila, (strokovne) objave, članki, podatkovne baze upravljavca ter osebna opazovanja. Na podlagi pridobljenih podatkov smo pripravili **seznam vseh do sedaj opaženih rastlinskih in živalskih vrst na območju Naravnega rezervata Škocjanski zatok, ki presega 1.400 vrst**. Tako smo dodatno uredili in posodobili podatke o biotski raznovrstnosti območja. Hkrati je bila dopolnjena in urejena baza habitatnih tipov, opredeljeni so bili ekosistemi, dosedanje klasifikacije habitatnih tipov pa smo pretvorili v Corine tipologijo. Opravljeno je bilo tudi novo kartiranje vseh habitatnih tipov celotnega območja.

Cilj 6 (P1): Zagotavljanje primerne količine in kakovosti vode ter omejevanje negativnih vplivov hrupa in svetlobnega onesnaževanja iz okolice na naravni rezervat:

V okviru cilja 6 smo v sodelovanju z Mestno občino Koper delali na najbolj perečih temah, in sicer na področju vplivov na naravni rezervat (postavitev varovalnega nasipa in PHO vzdolž bertoške vpadnice, ureditev območja mestne vstopne točke). Nadaljevali smo z aktivnostmi za dokončno sprejetje in formalizacijo Poslovnika o obveščanju v primeru onesnaženj ter Načrta ukrepanja ob pojavu zaoljenih prostoživečih živali. Poleg tega smo redno preverjali tudi stanje čiščenja plavajoče morske baraže naorskem kanalu v Luki Koper.

Cilj 7 (P1): Zagotavljanje uresničevanja varstvenega režima in varstvenih usmeritev (neposredni nadzor v naravi ter druge potrebne oblike nadzora):

Naravovarstveni nadzor v okviru cilja 7 je redno potekal, zaenkrat brez izrekanja glob. Udeležili smo se rednih izobraževanj za naravovarstvene nadzornike v organizaciji MOP, zaposlili naravovarstveno nadzornico, ki je v drugi polovici leta pridobila tudi pooblastilo po ZP-1 ter sodelovali pri postavitvi informacijskega sistema za podporo delu prekrškovnih organov, ki ga financira MOP. Sklenili smo dogovor o sodelovanju v postopkih davčne izvršbe s Finančno upravo RS ter pogodbo z dobaviteljem uniform za naravovarstvene nadzornike Gornik Avantura d.o.o., ki jih pričakujemo v prvi polovici leta 2019.

Cilj 8 (P1): Omogočanje spoznavanja naravne vrednote in biotske raznovrstnosti ter doživljanja narave na način, ki naravo postavlja v središče pozornosti in privzgaja spoštljiv odnos ter odgovorno vedenje do nje:

Nadaljevali smo z izvajanjem različnih programov obiskovanja NRŠZ, jih stalno dopolnjevali v skladu s potrebami in željami obiskovalcev kot tudi skrbeli za sprejem, usmerjanje in ponudbo za obiskovalce v trgovini in baru centra za obiskovalce. V tem sklopu gre za dejavnosti, s katerimi hkrati ustvarjamo tudi lastne prihodke rezervata, še kako pomembne za financiranje upravljanja le-tega. Pri obiskovalcih ostajajo zelo priljubljeni programi s konji, od sprehodov s konji po učni poti in delavnic do z jahanjem kombiniranih vodenih ogledov po rezervatu. Precej zanimanja je tudi za najem dvorane za dogodke (strokovna srečanja, delavnice, projektni sestanki, konference in različna izobraževanja), vendar pa smo bili v toplem delu leta 2018 zaradi nedelujočega prezračevanja in hlajenja primorani povpraševanja za najem dvorane odklanjati.

Cilj 9: Vzpostavljanje, nagrajevanje in vzdrževanje infrastrukture za obisk in upravljanje:

Z motorizacijo in avtomatizacijo vrat na glavnem vhodu smo izboljšali nadzor vstopa v naravni rezervat, na parkirišču za obiskovalce smo postavili tudi polnilnico za električna vozila. V okolici Centra za obiskovalce smo nadaljevali tudi z zasaditvami drevesnih in grmovnih vrst, odstranjevanjem tujerodnih rastlinskih vrst ter urejanjem površin za žitno njivo, zasajevanjem trajnic in čiščenjem mlak. Izvedenci, ki jih je imenovalo sodišče po sprožitvi gospodarskega spora s strani izvajalca del Adriaing d.o.o. (kot odziv na unovčitev bančne

garancije) so avgusta končali z ugotavljanjem stanja na objektih. Neustrezne rešetke ob centru so bile zamenjane v oktobru, žal po nesreči učenke na ekskurziji v naravnem rezervatu. Na podlagi naročila MOP je bil izdelan popis za odpravo napak in izboljšanje strojnih instalacij, začele so se priprave javnega razpisa.

Cilj 10: Zagotavljanje učinkovitega in preglednega poslovanja, organizacije dela, financiranja, komuniciranja in sodelovanja v podporo varstvenim ciljem in drugim ciljem upravljanja:

V okviru cilja 10 smo izvedli naloge za učinkovito in pregledno poslovanje, financiranje in organizacijo dela ter obveščanje javnosti. Na prihodkovni strani finančnega načrta programa dela NRŠZ za leto 2018 smo do konca leta v celoti realizirali sredstva na proračunski postavki 153238 ter sredstva SKZGS. Iz lokalnih virov smo pridobili 25.000€ za nakup električnega delovnega vozila s strani Luke Koper d.d. ter 800 € s strani MOK. Za nakup električnega delovnega vozila smo pridobili tudi nepovratna sredstva Eko sklada v višini 4.500€. Ob zaposlitvi ene od novih zaposlenih smo se prijaviili za subvencijo Zavoda za zaposlovanje v okviru programa Priložnost zame: Spodbude za zaposlovanje v nevladnih organizacijah – NVO, in iz tega naslova prejeli 7.250€ subvencije. Z lastnimi prihodki smo se do konca leta približali načrtovanemu znesku in na ta način pokrili vse nastale stroške upravljanja. Dodatni vložek v NRŠZ predstavljajo tudi sredstva Podnebne sklada za električno polnilnico ter sredstva ESRR in nacionalnega sofinanciranja EU projektov NVO s strani MJU, s katerimi smo v okviru projekta IMPRECO uresničevali ukrepe s področja ohranjanja ekosistemov in ekosistemskih storitev v NRŠZ. V letu 2018 smo dokončali vse aktivnosti za zagotavljanje dostopa do informacij o NRŠZ.

3 POROČILO O IZVAJANJU NALOG IN AKTIVNOSTI V 2018

Cilj1: Redno vzdrževanje in ohranjanje življenjskih okolij sladkovodnega dela naravnega rezervata na Bertoški bonifiki skupaj z odsekom levega razbremenilnika Rižane – Aro znotraj meja rezervata

V letu 2018 je upravljanje sladkovodnega dela naravnega rezervata temeljilo na vzdrževanju ustreznih vodnih režimov, usmerjeni paši in pozni košnji, podprtimi z dopolnilnimi nalogami, kot so vzdrževanje kmetijske mehanizacije, odstranjevanje tujerodnih rastlin in plenilcev ter vzdrževanje mlak in površin ob učni poti.

Upravljanje vodnih režimov je potekalo tako, da smo v različnih sezonah vzdrževali nivoje vode, ki so primerni za gnezdeče, seleče se ali prezimujoče vrste ptic. S tem smo dosegli tudi ustrezne ekološke pogoje za vzdrževanje in razvoj habitatnih tipov sladkovodnega dela naravnega rezervata ter drugih varovanih vrst, npr. ozkega vrtenca. Nivoje vode smo na obravnavanem območju zagotavljali z dovajanjem sladke vode iz Rižane (Ara) prek dovodne zapornice ter odvajanjem vode na luško črpališče prek odvodne zapornice in sifona v jarek 11b zunaj rezervata, ki poteka čez načrtovano cono GORC Sermin II. Na obeh zapornicah smo s pomočjo električne bariere preprečevali dostop tujerodnim vrstam rib na območje Bertoške bonifike. Redno vzdrževanje zapornic in spremljevalnih struktur za upravljanje vodnega režima ter čiščenje vodnih nanosov je potekalo skladno s Projektom o obratovanju in vzdrževanju (POV, Inženiring za vode 2007).

V skladu z Letnim programom dela NRŠZ za leto 2018 smo v začetku septembra izvedli tudi čiščenje dovodnih jarkov 2 in 3, obrobni jarkov 1 in 2 ter popravilo prehodov med jarkoma 2 in 4 in vzdrževanje servisnih poti za kmetijsko mehanizacijo. Zaključili smo tudi z nadgradnjo stare obore za govedo z izdelavo pasti in zimskega izpusta v nekdanjo lonžirnico za lažje delo z govedom, predvsem za veterinarsko oskrbo le-tega. Dodatno smo pod nastreškom ob obori za govedo položili hlevsko talno gumo za boljše pogoje bivanja pašnih živali v zimskih mesecih.

Mulčanje vegetacije na težko dostopnih predelih je potekalo v prvi polovici septembra, v začetku oktobra je bila zaključena tudi košnja in odstranjevanje biomase na območju vlažnih in močvirnih pašnikov. Na obrobju sladkovodnega dela naravnega rezervata so bili ukrepi usmerjeni v upravljanje vegetacije in primernih življenjskih okolij, ki obsega grmovno, drevesno zarast in mlake ter odstranjevanje zarasti in tujerodnih rastlinskih vrst ter zasaditev drevesnih in grmovnih vrst na desnem bregu Are. Skladno z izhodišči vzdrževanja habitatov za kačje pastirje je upravljanje vegetacije obsegalo tudi ročno in strojno čiščenje brežin jarkov, kanalov in mlak za povečanje osončenosti vodnih površin in zagotavljanju raznolikega prostorskega mozaika različnih sukcesijskih faz.

Za razvoj oligotrofnih mokrotnih travnikov smo izbrane površine velikosti približno 4 hektarjev, ki so izvzete iz paše, dosajevali z gradniki tovrstnih habitatnih tipov. Poleg tega smo dosadili nova in obrezovali obstoječa avtohtona grmovja in drevesa ob učni poti ter nadaljevali z odstranjevanjem zarasti in tujerodnih rastlinskih vrst na desnem bregu Are. Odstranjevali smo predvsem amorfo (*Amorpha fruticosa*) in robinijo (*Robinia pseudoacacia*), katerima pripada najvišja stopnja invazivnosti.

V nadaljevanju grafično in v preglednici prikazujemo aktivnosti na področju zasaditev, upravljanja vegetacije in odstranjevanja tujerodnih rastlinskih vrst na območju sladkovodnega dela naravnega rezervata v letu 2018.

Slika 1: Grafični prikaz zasaditev in upravljanja vegetacije in odstranjevanja tujerodnih rastlinskih vrst v 2018 (ploskve so označene v preglednici 2)

Preglednica 1: Pregled izvedenih aktivnosti po ploskvah v 2018

ploskev	Izvedene aktivnosti v 2018 (zasaditev, upravljanje vegetacije in odstranjevanje tujerodnih rastlinskih vrst)
C	odstranjevanje tujerodnih rastlinskih vrst (robinija, amorfa, laška repa, verlotov pelin)
D	odstranjevanje zarasti in tujerodnih rastlinskih vrst (laška repa, verlotov pelin, amorfa)
F	vnos semen mokrotnih travišč (robati luk, trstikasta stožka, rahlocvetna kukavica, visoki trpotec..), zasaditev 5 ruš trstikaste stožke in primerkov visokega trpotca in odstranjevanje tujerodnih rastlinskih vrst (luskasta nebina)
J	ročna košnja (2x), odstranitev pokošene biomase, vnos semen mokrotnih travišč, odstranjevanje grmovja in odstranjevanje tujerodnih rastlinskih vrst (luskasta nebina)
K	odstranjevanje zarasti in tujerodnih rastlinskih vrst (amorfa, luskasta nebina), ročna košnja in odstranitev pokošene biomase, vnos semen obmorskega lanu, obmorskega ločja in obmorske triroglje
K1	čiščenje zarasti (trst, robida) in odstranjevanje tujerodnih rastlinskih vrst (luskasta nebina), izboljšanje rastiščnih razmer za žabarko ter nabor semen žabarke z namenom vnosa v druge primerne mlake v rezervatu
L	odstranjevanje zarasti, odstranjevanje tujerodnih rastlinskih vrst (amorfa, japonska kalina, lovorikovec, robinija, japonsko kosteničevje), zasaditev črne jelše (125 sadik), bele in krhke vrbe (850 sadik), pepelaste vrbe in ive (125 sadik), lipe (85 sadik), malega jesena (20 sadik), navadnega češmina (5 sadik), zalivanje zasaditev
K1	čiščenje zarasti in odstranjevanje tujerodnih rastlinskih vrst (luskasta nebina, laška repa), ročna košnja in vnos semen kukavičevk (čebeljeliko mačje uho, velecvetni ralovec)
O3	odstranjevanje tujerodnih rastlinskih vrst (verlotov pelin, luskasta nebina), preprečevanje dostopa na nasipe z vejevjem
V	ročna košnja in odstranitev pokošene biomase, vnos pokončne stoklase (5 ruš), vnos semen kukavičevk (jadranska smrdljiva kukavica...), preprečevanje dostopa na rastišče z vejevjem

Med dejavniki ogrožanja zaradi podnebnih sprememb so tudi številnejše ujme, ob katerih je območje naravnega rezervata s sedanjo vodno-gospodarsko ureditvijo poplavno ogroženo. Ob višjem vodostaju smo na območju desnega brega Are, ki je bil saniran v letu 2016, spremljali stanje pronicanja vode. Na trasi saniranega nasipa pronicanja vode skozi nasip nismo opazili. V letu 2018 smo aktivnosti, povezane z zagotavljanjem poplavne varnosti sladkovodnega dela naravnega rezervata, usmerili v pridobivanje finančnih sredstev za izvedbo 2. faze sanacije dotrajanega nasipa in zamenjave praga na Ari. V juniju smo pripravili predlog ukrepov za vključitev in financiranje iz sredstev programa Sklada za podnebne spremembe v letih 2019 in 2020. V okviru cilja 1 smo med nujne ukrepe uvrstili nadgradnjo obstoječe infrastrukture za uravnavanje nivojev vode za zagotavljanje poplavne varnosti sladkovodnega dela naravnega rezervata, in sicer:

- sanacija in nadvišanje nasipa vzdolž Are z vtiskanjem zagatnic (izvedba v letu 2019),
- zamenjava dotrajanega praga na izlivnem delu Are z zaporničnim sistemom in ribjo stezo (izvedba v letu 2020).

Za izboljšanje ohranitvenega stanja močvirske sklednice smo v maju začeli tudi z izlovom tujerodnih popisanih sklednic (*Trachemis sp.*). Izlov smo izvajali do konca septembra, ujete tujerodne želve (25 osebkov) smo odnašali v nadzorovano okolje. Aktivnosti povezane z izlovom tujerodnih želv smo izvajali s pomočjo prostovoljcev DOPPS. V oktobru 2018 smo pripravili tudi predloge ukrepov za preprečevanje in obvladovanje vnosa in širjenja invazivnih tujerodnih vrst (ITV) za financiranje iz sredstev programa Sklada

za podnebne spremembe v letih 2019 in 2020. Predlagani ukrepi hitre odstranitve in obvladovanja ITV se nanašajo na odstranitev tujerodnih popisanih sklednic in odstranitvi invazivnih tujerodnih vrst rastlin.

Opomba k preglednicam – prikazom izvedenih nalog in aktivnosti z doseženimi kazalniki/ rezultati po ciljeh: *Oštevilčevanje ciljev, nalog in aktivnosti v tem poročilu je usklajeno z Uredbo o načrtu upravljanja Naravnega rezervata Škocjanski zatok za obdobje 2015–2024 (Uradni list RS, št. 102/15) ter Programom dela NRŠZ za 2016. Zato si v preglednicah številčne oznake ne sledijo zvezno v primerih nalog in aktivnosti, ki se v letu 2017 niso izvajale in so zaradi tega iz poročila izpuščene.*

Preglednica 2: Prikaz izvedenih nalog in aktivnosti z doseženimi kazalniki/ rezultati za cilj 1

Naloge in aktivnosti	Vir financiranja	Sodelujoči	Načrtovani kvantitativni kazalnik/rezultat 2018	Doseženi kvantitativni kazalnik/rezultat 2018
1.1 Upravljanje nivoja vode				
1.1.1 Spomladanski nivo	PP 153238	–	nivo vode na koti -0,60 do -0,70 m (april do julij)	nivo vode na koti -0,60 do -0,70 m (april do julij)
1.1.2 Poletni nivo	PP 153238	–	minimalna globina vode: izsušitev območja za potrebe košnje in mulčanja (avgust, september)	minimalna globina vode: izsušitev območja za potrebe košnje in mulčanja (avgust, september)
1.1.3 Jesensko-zimski nivo	PP 153238	–	maksimalna globina vode na koti -0,40 m (oktober do marec)	maksimalna globina vode na koti -0,40 m (oktober do marec)
1.1.4 Polnjenje/praznjenje sladkovodnega dela	PP 153238	Izvajalec javne službe upravljanja voda	zagotavljanje primerne vodostaja v posameznih obdobjih, poletna izsušitev območja za potrebe upravljanja	zagotavljanje primerne vodostaja v posameznih obdobjih, poletna izsušitev območja za potrebe upravljanja
1.2 Vzdrževanje in nadgradnja objektov za urejanje vodnega režima				
1.2.1 Čiščenje dovodnih jarkov	SKZGS	Podizvajalec	čiščenje dovodnih jarkov v dolžini 700 m (obrobna jarka 1 in 2, jarka 2 in 3 ter delno jarka 12 in 13)	čiščenje dovodnih jarkov v dolžini 700 m (obrobna jarka 1 in 2, jarka 2 in 3, čiščenje propustov med jarkoma 2 in 4, delno čiščenje jarka 13)
1.2.2 Redno vzdrževanje zapornic in spremljevalnih struktur v skladu s POV	SKZGS	–	čiščenje vodnih nanosov na objektih (1x mesečno), mazanje vodil na zapornicah (1x letno)	čiščenje vodnih nanosov na objektih (1x mesečno), mazanje vodil na zapornicah (1x letno)
1.2.3 Druga popravila objektov za urejanje vodnega režima	SKZGS	–	po potrebi v primeru okvare na objektih	popravilo vodila na odvodni zapornici, popravilo zapornice Z3 in Z5
1.3 Usmerjena paša				
1.3.1 Vzdrževanje pašne infrastrukture	SKZGS	–	pregled ograde z električnim pastirjem (1x mesečno) ter popravila ograde po potrebi	pregled ograde z električnim pastirjem (1x mesečno), 1x letno zamenjava izolatorjev (delno), 2x letno natezanje žice, nadgradnja stare obore za govedo in polaganje talne hlevske gume (50 m ²)
1.3.2 Košnja vegetacije pod ogrado z električnim pastirjem	SKZGS	–	strojna košnja (1x letno), ročna košnja (2x letno), oziroma po potrebi	strojna košnja (1x letno), ročna košnja (2x letno)

1.3.3 Postavitev čredink	SKZGS	–	prestavitev čredink po potrebi	postavitev dveh čredink v skupni dolžini 430 m
1.3.4. Vzdrževanje prehodov za pašne živali	SKZGS		ureditev prehodov na jarku 11 in jarku 12	ureditev prehodov na jarkih 11 in 12 ter popravilo prehodov med jarkoma 2 in 4
1.3.7 Košnja in baliranje zunaj območja naravnega rezervata ter spravilo sena	SKZGS	–	vsaj 2,5 ton krme	pripravljeno 43 bal (po 250 kg), skupaj 10,7 tone krme
1.3.8 Vzdrževanje servisnih poti za traktor in površin, ki jih poškodujejo pašne živali	SKZGS	–	vzdrževanje ca 1 km servisnih poti	izravnavna in planiranje servisne poti ob osrednjem jarku v celoti, ureditev servisne poti med jarkoma 2 in 4 v skupni dolžini 1090 m
1.3.9 Nadzor nad pašnimi živalmi, redna dnevna oskrba in dohranjevanje v zimskih mesecih	SKZGS		120 dni po 3h/dan (študent. delo)	120 dni po 3h/dan (študent. delo)
1.3.10 Izvajanje letnega veterinarskega programa	SKZGS	Podizvajalec	redno cepljenje (2x letno), obrezovanje parkljev pri govedu (1x letno), obrezovanje kopit pri konjih (4x letno), osemenitev krav (1x letno)	redno cepljenje (2x letno) in dehelmintizacija pašnih živali (2x letno), obrezovanje kopit pri konjih (4x letno)
1.3.11 Veterinarska oskrba živali po potrebi	SKZGS	Podizvajalec	pregled pašne živine s strani veterinarja (po potrebi)	pregled stanja pašne živine s strani usposobljenega veterinarja (1x letno), izvedeno zdravljenje kobile (vnetje ledvic), zdravljenje kobile po poškodbi (1x)
1.3.12 Vodenje dokumentacije, registrov	PP 153238	–	arhiv dokumentacije	arhiv dokumentacije
1.4 Košnja in mulčenje vegetacije				
1.4.1 Odstranjevanje vegetacije iz jarkov	SKZGS	–	odstranjevanje vegetacije z brežin jarkov v dolžini 4500 m	odstranjevanje vegetacije z brežin jarkov v dolžini 4500 m
1.4.2 Mulčenje vegetacije na težko dostopnih in razgibanih predelih ter odstranjevanje biomase	SKZGS	–	15 ha	15 ha brez odstranjevanja biomase
1.4.3 Pozna košnja s strižno kosilnico in odstranjevanje biomase z baliranjem na površinah mokrotnih pašnikov	SKZGS	–	2 ha	3 ha z odstranjevanjem biomase z nakladalko, brez baliranja ter odvoz na deponijo
1.4.4 Ročna košnja na predelih, ki so nedostopni za traktor	SKZGS	–	1,5 ha	2 ha z ročnim odstranjevanjem biomase brez baliranja
1.4.5 Vzpostavitev večje površine mokrotnih travnikov brez paše in dosejanje	SKZGS	Strokovno usposobljen podizvajalec	dosejevanje na 0,5 ha, omejitev paše vsaj na 2 ha	4 ha površine izvzete iz paše, dosejevanje površin mokrotnih travnikov (1 ha)
1.5 Obnova praga na Ari in nasipa vzdolž desnega brega Are (nujna vzdrž. dela v javno korist)				
1.5.1 Sodelovanje pri načrtovanju in sanaciji prelivnega objekta na Ari	Sklad za podnebne spremembe	MOP, ARSO/ Direkcija RS za vode; podizvajalci	zagotovitev financiranja in začetek izvedbe skladno s projekti	financiranje zagotovljeno, izvedba predvidoma v letu 2020, ostali postopki v teku

1.5.2 Sodelovanje pri načrtovanju in sanacija nasipa na desnem delu Are (nadvišanje)	Sklad za podnebne spremembe	MOP, ARSO/ Direkcija RS za vode; podizvajalci	zagotovitev financiranja in začetek izvedbe skladno s projekti	financiranje zagotovljeno, izvedba predvidoma v letu 2020, ostali postopki v teku
1.5.3 Izkop jarka na delu učne poti, ki poteka vzporedno s strugo Are	PP 153238	prostovoljci	ročno čiščenje obstoječega jarka v dolžini cca. 500 m	ročno čiščenje in poglobljanje jarka v marcu in aprilu v dolžini 250 m
1.6 Vzdrževanje mlak in površin ob krožni učni poti				
1.6.1 Čiščenje mlak in odstranjevanje vegetacije	SKZGS	–	10 mlak oziroma 0,02 ha	10 mlak oziroma 0,02 ha, čiščenje zarasti ter vnos semen žabarke
1.6.2 Mulčenje jarkov	SKZGS	–	700 m	800 m
1.6.3 Mulčenje metrskega pasu ob učni poti	SKZGS	–	2600 m	2600 m, 2x letno
1.6.4 Obrezovanje dreves in grmovnic	PP 153238	–	150 dreves/ grmovnic - odstanjevanje zarasti ob strugi Are v dolžini 300 m ter 350 dreves/grmovnic - odstranjevanje zarasti na otočku izlivnega dela Are	vsaj 650 dreves/ grmovnic; ročno odstranjevanje zarasti in tujerodnih rastlinskih vrst ob strugi Are v dolžini 700 m, odstranjevanje zarasti na otočku izlivnega dela Are
1.6.5. Dosejevanje grmovnic po potrebi	SKZGS		zasaditev 100 dreves/grmovnic	zasaditev različnih vrst vrb ob mlakah in Ari (350 podtaknjencev), zasaditev različnih grmovnih in drevesnih vrst (cca. 100 sadik)
1.7 Odstranjevanje tujerodnih vrst, domačih in hišnih živali ter aktivnosti za omejevanje domorodnih vrst plenilcev				
1.7.1 Odstranjevanje tujerodnih vrst rastlin in izvedba aktivnosti za pospeševanje razraščanja domorodnih vrst	SKZGS	–	50 do 100 rastlin (večinoma navadna amorpha, manjši delež robinija)	okoli 450 rastlin (večinoma navadna amorfa, manjši delež robinija, luskasta nebina, verlotov pelin, laška repa...)
1.7.3 Izlov zapuščenih domačih živali in obveščanje ali odvoz v zavetišče ali na pristojno vet. organizacijo	PP 153238	–	po potrebi)	ni bilo potrebno
1.7.4 Aktivnosti za omejevanje plenilcev in drugih vrst, ki s plenjenjem ali tekmovalnostjo negativno vplivajo na ciljne vrste (po potrebi)	PP 153238	–	po potrebi	odstranitev 25 osebkov tujerodnih vrst želv, preprečevanje dostopa rib iz Are in odvodnega kanala ob odpiranju zapornic
1.8 Redno vzdrževanje kmetijske mehanizacije				
1.8.1 Redno servisiranje traktorja in kmetijskih priključkov	SKZGS	–	redni servis (1x letno), manjša popravila (po potrebi); vzdrževanje in podmazovanje kmetijskih priključkov vsakih 8 do 10 h obratovanja	redni servis (1x letno), večje popravilo traktorja (1x letno), manjša popravila (4x letno); vzdrževanje in podmazovanje kmetijskih priključkov vsakih 8 do 10 h obratovanja

1.8.2 Registracije in zavarovanja	SKZGS	–	podaljšano prometno dovoljenje za traktor ter zavarovanje in registracija el. delovnega vozila	podaljšano prometno dovoljenje za traktor ter zavarovanje in registracija el. delovnega vozila
1.8.3 Najem vozila za prevoz sena	SKZGS	–	3 do 4x na leto	prevoz obračalnika za seno (2x), prevoz samonakladalne prikolice (1x), izposoja prikolice za prevoz sena (1X)
1.8.4 Nabava tračnega obračalnika**	Lastni prihodki upravljavca	–	1 obračalnik 1 nakladalka	ni izvedeno zaradi pomanjkanja sredstev, premaknjeno v leto 2019
1.8.5 Nabava orodja in potrošnega materiala, potrebnega za vzdrževanje kmetijske mehanizacije	SKZGS	–	okvirno 10 kosov	po potrebi, okvirno 20 kosov

Cilj 2: Redno vzdrževanje in ohranjanje ugodnih ekoloških in hidroloških razmer v brakični laguni

Za ohranjanje ugodnega ohranitvenega stanja habitatov in živalskih vrst smo v letu 2018 nadaljevali z utečenim upravljanjem vodnega režima v laguni Škocjanskega zatoka. Upravljanje vodne gladine v laguni poteka s pomočjo samodejnega zaporničnega sistema na morskem kanalu, ki laguno povezuje z morjem, in dveh vodomernih jaškov, ki sta postavljena v laguni in na morskem kanalu. Vodni režim na območju brakičnega dela naravnega rezervata, ki je bil na podlagi upravljavskih izkušenj vzpostavljen v preteklih letih, deluje na ta način:

- med jesensko selitvijo, prezimovanjem in spomladansko selitvijo ptic je zapornica odprta; v tem obdobju, ki okvirno traja od sredine avgusta do konca marca, se laguna polni in prazni glede na naravni cikel plimovanja;
- v gnezditvenem obdobju (april – avgust) se vključi samodejni režim delovanja zapornice, ki med plimo omogoča nadzorovano polnjenje lagune do programske določene kote ter praznjenje lagune do programske določene kote med oseko, s čimer je ob plimi onemogočena preplavitev gnezdišč ali popolna izsušitev lagune ob velikih osekah.

V skladu s sklepom 15. dopisne seje Odbora za Naravni rezervat Škocjanski zatok; Dopolnitev letnega programa dela NR Škocjanski zatok, smo konec leta 2017 na zaporničnem sistemu izvedli nujno potrebno zamenjavo okvarjenih sond za merjenje nivojev vode. Zamenjava sond nam je bistveno olajšalo upravljanje z zapornico v letu 2018. V gnezditvenem obdobju smo vodne režime upravljali na daljavo, s pomočjo pametnega telefona. Laguno smo vsaj šestkrat tedensko ob plimi in oseki nadzorovano polnili in praznili do željenih kot ter z vodnimi režimi brakičnega dela rezervata upravljali na podoben način kot ob vključenem samodejnem režimu delovanja zapornice. Avtomatizacijo zapornice in povezavo na Centralni nadzorni sistem (CNS) smo izvedli v jeseni 2018 ter do konca leta testirali delovanje zapornice ob vključenem samodejnem režimu delovanja. Ugotovili smo, da je vodomerni jašek na morskem kanalu prenizek, zaradi česar je ob visokih plimah prihajalo do stika vodne površine z vodomerno sondo in posledično nepravilnega delovanja sistema. Stanje smo sanirali z povišanjem vodomernega jaška in višjo pritrditvijo sonde za merjenje nivojev vode. Po ponovni kalibraciji vodomernih sond, testiranju in zagonu sistem samodejnega vodenja zapornice deluje brezhibno. Programska aplikacija za daljinsko upravljanje omogoča nadzorovanje delovanja zapornice, nastavitve različnih režimov delovanja, grafični prikaz spreminjanja vodnih nivojev, in zgodovine dogodkov z uporabo pametnega telefona oziroma preko povezave na CNS. V marcu 2018 smo v skladu s POV opravili tudi redno letno vzdrževanje zapornice.

Zaradi ogroženosti in obvladovanja vplivov, ki jo varovanim habitatom in vrstam brakičnega dela naravnega rezervata prinašajo podnebne spremembe smo pripravili predlog ukrepov za vključitev in financiranje iz

sredstev programa Sklada za podnebne spremembe v letih 2019 in 2020. V okviru cilja 2 smo med ukrepe, ki so namenjeni blaženju in prilagoditvi podnebnim spremembam zaradi dvigovanja morske gladine, uvrstili oblikovanja novih ter nadvišanja obstoječih gnezditvenih otočkov za kolonijske vrste ptic ter nujno potrebno nadvišanje zapornice na morskem kanalu, saj ob višjih plimah morje preko zaprte zapornice vdira v laguno naravnega rezervata. Ukrep bo olajšal upravljanje z vodostajem lagunarnega dela naravnega rezervata v gnezditvenem obdobju ter dolgoročno prispeval k poplavni varnosti območja zaradi dvigovanja morske gladine ter varovanju območja v primeru potencialne nevarnosti izlitja nevarnih snovi iz okolice. Izvedbo nadvišanja zaporničnega sistema na morskem kanalu, ki brakični del rezervata povezuje z morjem načrtujemo v letu 2019, medtem ko je izvedba dodatne ureditve habitatov v brakični laguni načrtovana v letu 2020.

Površine v naravnem rezervatu, ki mejijo na predvideno ankaransko vpadnico, pomenijo stično območje med rezervatom in mestom Koper. Območje je tamponski pas, ki naj bi čim bolj nevtraliziral negativne vplive prometa, drugih urbanih pritiskov in prisotnosti ljudi na razmere v rezervatu. V sklopu projekta Gradbena dela za ureditev štiripasovnice s krožiščem K3 na Ankaranski cesti v Kopru je bil v letu 2017 urejen dostop do mestne vstopne točke naravnega rezervata. Na 16. seji Odbora za Naravni rezervat Škocjanski zatok dne 7.2.2018 smo obravnavali tudi problematiko preprečevanja motenj in obiskovanja obravnavanega območja v nočnem času. V juniju 2018 so si neznanci konec tedna privoščili zabavo pred opazovalnico pod ankaransko vpadnico, tam pustili večjo količino smeti ter opazovalnico popisali z grafiti. Na tem očem skritem območju se občasno zadržujejo tudi brezdomci in odvisniki od prepovedanih drog. Za rešitev tovrstne problematike smo v sodelovanju z Mestno občino Koper pripravili Predlog ureditve učne poti in bližnje okolice Naravnega rezervata Škocjanski zatok pod Ankaransko cesto. Predlagani ukrepi so usmerjeni v preprečevanje motenj obravnavanega območja s postavitvijo struktur za omejitev dostopa s kolesi in motornimi vozili ter vzpostavitev odprte travnate površine, ki bo omogočala večjo preglednost nad učno potjo in infrastrukturo za obisk. Zaradi navedenega dodatnih zasaditev na območju pod Ankaransko vpadnico v letu 2018 nismo izvajali.

V letu 2017 smo na izlivnem delu Are opazili prve primerke cvetočega obmorskega lanu. V aprilu 2018 smo opravili ročno čiščenje rastišča, odstranitev zarasti in biomase ter vnesli nova semena obmorskega lanu. Poleg obmorskega lanu in obmorskega ločja smo na očiščenih površinah izlivnega dela Are nadaljevali z dosejevanjem obmorske triroglje, ki je bila na območju naravnega rezervata zadnjič evidentirana leta 1987.

V letu 2018 smo na koloniji gnezdečih navadnih čiger zaznali plenjenje mladičev navadne čigre s strani rumenonovega galeba. V okviru aktivnosti za omejevanja domorodnih vrst plenilcev v primerih, da s plenjenjem ali kompeticijo negativno vplivajo na ciljne vrste, bomo v letu 2019 začeli s testiranjem ukrepov za zmanjšanje predacije rumenonogih galebov.

Poleg rednega tedenskega čiščenja smeti na območju pod Ankaransko cesto smo organizirali tudi s čiščenje morskih nanosov in ostalih smeti znotraj lagunarnega dela rezervata, ki smo jih v marcu in aprilu izvedli ob pomoči prostovoljcev.

Preglednica 3: Prikaz izvedenih nalog in aktivnosti z doseženimi kazalniki/ rezultati za cilj 2

Naloge in aktivnosti	Vir financiranja	Sodelujoči	Načrtovani kvantitativni kazalnik/rezultat 2018	Doseženi kvantitativni kazalnik/rezultat 2018
2.1 Upravljanje nivoja vode				
2.1.1 Nivoji v gnezditvenem obdobju	Lastni prihodki upravljavca/PP 153238	–	avtomatski režim: polnjenje lagune do kote +0,30 m, praznjenje lagune ob oseki za čas od 180 do 240 min.	upravljanje zapornice na daljavo, polnjenje in praznjenje lagune na željene kote 6x tedensko

2.1.2 Nivoji vode v drugih obdobjih	Lastni prihodki upravljavca/PP 153238	–	avtomatski režim (marec-april): polnjenje do kote +0,45 m, praznjenje enako kot v gnezditvi, ročni način delovanja: laguna se polni in prazni po naravnih ciklikih	upravljanje zapornice na daljavo, polnjenje in praznjenje lagune na željene kote 6x tedensko (marec-april), ročni način delovanja: laguna se polni in prazni po naravnih ciklikih (september-februar)
2.2 Vzdrževanje in nadgradnja objektov za urejanje vodnega režima				
2.2.1. Nadvišanje zaporničnega sistema	Sklad za podnebne spremembe	podizvajalec	izvedba v okviru predvidene premostitve morskega kanala	financiranje zagotovljeno, izvedba predvidoma v letu 2019, ostali postopki v teku
2.2.2. Posodobitev programske opreme za avtomatsko zapornico	Lastna dejavnost	podizvajalec	posodobitev avtomatske zapornice in vzpostavitev povezave s Centralnim nadzornim sistemom	izvedena posodobitev avtomatske zapornice, testiranje in optimizacija sistema ter vzpostavitev povezave s CNS
2.2.3 Redno vzdrževanje samodejne zapornice na morskem kanalu v skladu s POV	Lastni prihodki upravljavca/PP 153238	–	1x letno	izvedeno vzdrževanje (1x letno)
2.2.4 Druga popravila objektov za urejanje vodnega režima	PP 153238	–	2–4x letno	2 popravili, nadvišanje vodomernega jaška na morskem kanalu
2.3 Vzdrževanje lagunskih elementov				
2.3.1. Čiščenje sekundarnih kanalov in nadvišanje gnezditvenih otočkov	Sklad za podnebne spremembe	podizvajalec	zagotovitev financiranja za izvedbo v letih 2019-20	financiranje zagotovljeno, izvedba predvidoma v letu 2020, ostali postopki v teku
2.3.2 Čiščenje morskih nanosov in drugih smeti znotraj lagunarnega dela rezervata	PP 153238	prostovoljci	čiščenje morskih nanosov na površini 50000 m ² (1x letno)	2x letno izvedeno čiščenje morskih nanosov na površini 5 ha, vključno s čiščenjem gnezditvenih otočkov (3x letno)
2.3.3. Priprava ocene možnosti plačevanja vzdrževanja lagune kot ekosistemske storitve	projektno	podizvajalec	začetek priprave izračunov in analiz ekosistemskih storitev	analize ekosistemskih storitev lagune zaključene, ekonomsko vrednotenje vključeno v nove projektne prijave
2.4 Preprečevanje motenj ter potencialne aktivnosti za omejevanje morskih tujerodnih organizmov in domorodnih vrst plenilcev				
2.4.1 Zasaditev območja pod ankaransko vpadnico	PP 153238	podizvajalec	150 sadik različnih dreves in grmovnic	zasaditev v letu 2018 nismo izvajali
2.4.2. Zasaditev in ureditev območja na izlivnem delu Badaševice	PP 153238	podizvajalec	zagrpitev in zasaditev 100 različnih drevesnih in grmovnih vrst	zasaditev 100 različnih drevesnih in grmovnih vrst

2.4.3. Poglobitev in razširitev varovalnega jarka vzdolž lagune in izboljšanje funkcije varovanja pred plenilci	Sklad za podnebne spremembe	podizvajalec	zagotovitev financiranja za izvedbo v letih 2019-20	financiranje zagotovljeno, izvedba predvidoma v letu 2020, pripravljala dela v 2019, ostali postopki v teku
2.4.4. Aktivnosti za omejevanje morskih tujerodnih organizmov (po potrebi)*	Lastni prihodki upravljavca/PP 153238	MOP, NIB – Morska biološka postaja Piran	št. aktivnosti po potrebi	ni bilo potrebno
2.4.5 Aktivnosti za omejevanje plenilcev in drugih vrst, ki s plenjenjem ali tekmovalnostjo negativno vplivajo na ciljne vrste (po potrebi)	PP 153238	–	št. aktivnosti po potrebi	pripravljen ukrep za omejevanje plenjenja mladičev navadne čigre s strani rumenonogega galeba (postavitev maket rumenonogega galeba na gnezdišča navadne čigre v letu 2019)
2.5 Vzdrževanje vegetacije na območju med ankaransko vpadnico in robnimi habitati				
2.5.3 Mulčenje metrskega pasu ob učni poti*	Lastni prihodki upravljavca/PP 153238	–	650 m	Izvedeno 650 m 2x letno
2.5.4 Obrezovanje dreves in grmovnic	PP 153238	–	30 do 50 dreves in grmov	okoli 70 dreves
2.6. Inicialno dosajevanje pomembnih vrst slanuš				
2.6.1. Dosajevanje morskega lanu s semeni, nabranimi pri Sv. Nikolaju	PP 153238	strokovnjak-botanik	vsaj 1 sejanje ter vzdrževanje obstoječega rastišča s pozno košnjo in odstranjevanjem biomase ter z odstranjevanjem zarasti	1x sejanje ter vzdrževanje obstoječega rastišča s pozno košnjo in odstranjevanjem biomase ter z odstranjevanjem zarasti in tujerodnih rastlinskih vrst (amorfa, luskasta nebina)
2.6.2. Dosajevanje morskega ločkovja na izbrana mesta v laguni	PP 153238	strokovnjak-botanik	vsaj 1 sejanje ter vzdrževanje obstoječega rastišča s pozno košnjo in odstranjevanjem biomase ter z odstranjevanjem zarasti	2x sejanje ter vzdrževanje obstoječega rastišča s pozno košnjo in odstranjevanjem biomase ter z odstranjevanjem zarasti
2.6.3. Dosajevanje drugih vrst po navodilih botanikov (po potrebi)	PP 153238	strokovnjak-botanik	priprava rastišča za vnos semen obmorske triroglje ter 1 sejanje	priprava rastišča za vnos semen obmorske triroglje, 1x sejanje

Cilj 3: Redno vzdrževanje in ohranjanje ugodnih ekoloških razmer na območju Jezerca

V letu 2018 smo nadaljevali z upravljanjem zapornice na jarku, ki območje Jezerca povezuje z laguno Škocjanskega zatoka. S tem se ohranja sladkovodni značaj območja s sestoji obrežnega trstičja ter vzdržujejo primerna življenjska okolja za ohranjanje in povečanje populacije močvirske sklednice. Izlova tujerodnih vrst želv *Trachemis sp.* v letu 2018 na tem območju nismo izvajali.

V oktobru in novembru smo izvedli tudi mulčanje vegetacije ob kolesarski stezi ter pričeli z odstranjevanjem tujerodnih rastlinskih vrst na severnem delu, pod železniško progo. V decembru smo na južnem delu Jezerca zasadili podtaknjence bele, krhke in pepelaste vrbe ter ive.

V drugi polovici leta 2018 smo večkrat izvedli ogled območja izvajanja vrtničarske dejavnosti, vendar vrtničarjev ni bilo nikoli na posesti. Ker parcel nimajo v najemu in niso registrirani v nobeni evidenci, smo bili pri vzpostavljanju komunikacije še neuspešni. Domačih živali na območju ni bilo, je pa jasno, da jih redno hranijo in jim nudijo zavetišče.

Preglednica 4: Prikaz izvedenih nalog in aktivnosti z doseženimi kazalniki/ rezultati za cilj 3

Naloge in aktivnosti	Vir financiranja	Sodelujoči	Načrtovani kvantitativni kazalnik/rezultat 2018	Doseženi kvantitativni kazalnik/rezultat 2018
3.1 Upravljanje nivoja vode				
3.1.1 Vzdrževanje preliva vode iz Jezerca v laguno za regulacijo vodnih nivojev in zagotavljanje sladkovodnega značaja	PP 153238	–	sanacija prelivnega objekta	spremljanje stanja tesnjenja zapornice v okviru naravovarstvenega nadzora (12x letno)
3.2 Preprečevanje motenj in negativnih vplivov iz okolice				
3.2.1 Komunikacija z vrtničarji za prenehanje vrtničarske dejavnosti na območju Jezerca	PP 153238	–	komunikacija z vrtničarji (ustno in pisno opozorilo NN), v primeru vztrajanja izrekanje globe in nadaljnji postopki	večkratni terenski ogled NN, vrtničarjev nikoli na posesti, zato komunikacija ni bila vzpostavljena
3.2.2 Odstranitev vse vrtničarske infrastrukture	PP 153238	–	enkratna odstranitev po ustrezni komunikaciji/postopkih	nismo izvajali
3.2.4 Sodelovanje z lokalnimi akterji za pospešitev sanacije virov onesnaževanja Jezerca (Škocjanski hrib)	PP 153238	–	redna komunikacija z MOK	nismo izvajali
3.2.5 Sodelovanje s Slovenskimi železnicami za izboljšanje praks zatiranja vegetacije ob železniški progi	PP 153238	–	po potrebi	nismo izvajali
3.3 Odstranjevanje tujerodnih vrst ter domačih in hišnih živali				
3.3.1 Odstranjevanje tujerodnih vrst rastlin in izvedba aktivnosti za pospeševanje razraščanja domorodnih vrst*	Lastni prihodki upravljavca/PP 153238	–	št. rastlin po potrebi	odstranitev nadzemnih delov amorfe (okoli 50 grmov) na severnem delu Jezerca
3.3.2 Izlov in preselitev tujerodnih vrst želv v nadzorovano okolje	Lastni prihodki upravljavca/PP 153238	prostovoljci	izlov tujerodnih želv (do 30 osebkov) z vršami v obdobju od maja do septembra 2x mesečno	nismo izvajali
3.3.3 Komunikacija z vrtničarji za preselitev domačih živali z območja Jezerca	PP 153238	–	št. komunikacij po potrebi (vsaj 3 na vrtničarja)	večkratni terenski ogled NN, vrtničarjev nikoli na posesti, zato komunikacija ni bila vzpostavljena
3.4. upravljanje vegetacije				
3.4.2. Dosejevanje grmovnic po potrebi	PP 153238		zasaditev vrbovja (10 podtaknjencev različnih vrst vrb)	zasaditev (30 podtaknjencev bele, krhke in pepelaste vrbe)

Cilj 4: Trajno preprečevanje motenj in dostopa plenilcev na območje močvirja južno od izliva Badaševice

Za preprečitev motenj na gnezdilke in druge vrste ptic, ki ta prostor uporabljajo za prenočevanje, je ključno nadaljevanje sodelovanja z Mestno občino Koper, VURS ter Obalnim društvom proti mučenju živali za odstranitev neuradnega zatočišča oziroma preselitev teh mačk v primeren azil ali pa preprečitev možnosti dostopa mačkam na območje naravnega rezervata. Prizadevanja so bila usmerjena v odstranitev neuradnega zatočišča oziroma preselitev teh mačk v primeren azil ali pa preprečitev možnosti dostopa mačkam na območje naravnega rezervata. V novembru smo opravili terenski ogled ter ugotovili, da se je število potepuških mačk zmanjšalo.

V letu 2018 smo skladno z načrtom upravljanja začeli tudi aktivnosti za odkup zemljišča na območju sladkovodnega močvirja pri Telekomu, ki je bilo z uredbo o naravnem rezervatu leta 2013 vključeno v meje zavarovanega območja. V novembru je bil izdelan Elaborat delne ureditve meje in parcelacije po meji Naravnega rezervata Škocjanski zatok za dotično zemljišče s parc.št. 3884/3, katastrska občina 2604 BERTOKI v lasti Telekom Slovenije d.d. ter Cenitveno poročilo s strani sodnega izvedenca in cenilca za gradbeništvo za isto parcelo. V letu 2019 bomo nadaljevali z aktivnostmi za odkup zemljišča v lasti Telekom Slovenije.

Preglednica 5: Prikaz izvedenih nalog in aktivnosti z doseženimi kazalniki/ rezultati za cilj 4

Naloge in aktivnosti	Vir financiranja	Sodelujoči	Načrtovani kvantitativni kazalnik/rezultat 2018	Doseženi kvantitativni kazalnik/rezultat 2018
4.1 Odstranjevanje tujerodnih vrst ter domačih in hišnih živali				
4.1.1 Sodelovanje z MOK in lokalnimi akterji za odstranitev naseljenih mačk (neuradnega zatočišča)	PP 153238	MOK, VURS, Obalno društvo proti mučenju živali	po potrebi	nismo izvajali
4.3. Odkup zemljišč na območju sladkovodnega močvirja pri Telekomu				
4.3.1. Sodelovanje pri izvedbi cenitev (po potrebi) in parcelacije zemljišč	PP 153238	MOP/ ARSO, podizvajalci	1 cenitev, 1 parcelacija	Elaborat delne ureditve meje in parcelacije po meji naravnega rezervata, Cenitveno poročilo
4.3.2. Sodelovanje pri odkupih zemljišč od lastnikov, ki so temu naklonjeni (npr. Telekom), s strani države	PP za odkupe zemljišč (ARSO)/ sredstva SKZG RS	MOP/ ARSO, podizvajalci	1 vpis v ZK, zaznamki sestankov, komunikacije (pogojno ob uspešno izvedeni predhodni akt.)	ni izvedeno, aktivnost se nadaljuje v letu 2019

Cilj 5: Spremljanje in analiziranje stanja naravnih vrednot in biotske raznovrstnosti ter upravljanje podatkovnih zbirk, ki se nanašajo na NRŠZ

Ugotovitve dolgoročnega izvajanja monitoringa so najboljša povratna informacija o uspešnosti sanacijskih in renaturacijskih ukrepov ter upravljanja naravnega rezervata. Dosedanje spremljanje stanja naravnih vrednot in biotske raznovrstnosti Naravnega rezervata Škocjanski zatok je večinoma pokazalo ugodne rezultate, ki so posledica obnove (sanacije in renaturacije) območja ter ustreznega upravljanja v preteklih letih. Za doseganje cilja 5 v letu 2018 smo skladno z načrtom upravljanja izvedli aktivnosti v obsegu, kolikor

so dopuščala finančna sredstva:

1. nadaljevanje rednega spremljanja stanja habitatnih tipov sladkovodnega dela naravnega rezervata s hkratnim monitoringom razširjenosti tujerodnih vrst;
2. redno spremljanje stanja ptic po ustaljeni metodologiji ter v skladu s protokolom spremljanja stanja in varstva biotske raznovrstnosti, ki je bil izdelan v okviru projekta AdriaWet 2000 (tedenski popisi celotnega območja, dnevni popisi, kartirni popisi gnezdil, posebni popisi) z rednim vnosom podatkov, njihovo digitalizacijo in obdelavo ter pripravo upravljavskih izhodišč in ustreznih objav;
3. spremljanje enostavnih parametrov kakovosti vode, usklajevanje z ARSO za umestitev spremljanja zahtevnih parametrov kakovosti vode v njihov redni letni program ter spremljanje stanja vodostaja na zapornici, vodomernih latah in mareografu za namene sprotnih prilagoditev upravljanja.

Preglednica 6: Prikaz izvedenih nalog in aktivnosti z doseženimi kazalniki/ rezultati za cilj 5

Naloge in aktivnosti	Vir financiranja	Sodelujoči	Načrtovani kvantitativni kazalnik/rezultat 2018	Doseženi kvantitativni kazalnik/rezultat 2018
5.1 Redni monitoring				
5.1.2 Monitoring ptic	PP 153238	–	52 tedenskih popisov, 4 kartirni popisi gnezdil, 10–15 posebnih popisov gnezdil s kanujem, 15–20 dni obročkanja selivk	50 tedenskih popisov, 4 kartirni popisi gnezdil, 10 posebnih popisov gnezdil s kanujem, 15 dni obročkanja selivk
5.1.6 Monitoring močvirske sklednice	lastna dejavnost	prostovoljci	spremljanje stanja ob izlovu tujerodnih vrst želv v obdobju od maja do septembra	spremljanje stanja ob izlovu tujerodnih vrst želv v obdobju od maja do septembra
5.1.9 Monitoring metuljev in nadaljevanje inventarizacije	Projektno/lastni prihodki upravljavca	strokovno usposobljen podizvajalec	4 popisi po metodologiji/1 poročilo	opravljenih 7 transektnih popisov po standardni metodologiji, beleženje naključnih opazovanj upravljavca in nekaterih obiskovalcev, 1 popis nočnih metuljev
5.1.11 Monitoring ozkega vrtenca	Projektno/lastni prihodki upravljavca	nadzor strokovnjaka	vzorčenje ozkega vrtenca 1x letno	ni bilo izvedeno
5.1.12 Monitoring netopirjev	Projektno/lastni prihodki upravljavca	nadzor strokovnjaka	3 popisi netopirjev z ultrazvočnim detektorjem (april- oktober)	premaknjeno v leto 2019, izveden izbor naprave za popis
5.1.13 Spremljanje stanja in številčnosti tujerodnih vrst živali na območju NRŠZ in njegove bližnje okolice	PP 153238	-	sprotno beleženje opažanj	sprotno beleženje opažanj
5.1.14 Spremljanje stanja in številčnosti plenilcev na območju NRŠZ in njegove bližnje okolice	PP 153238	-	sprotno beleženje opažanj	sprotno beleženje opažanj
5.2 Kartiranje habitatnih tipov in monitoring tujerodnih vrst rastlin				
5.2.1 Kartiranje sladkovodnih habitatnih tipov	PP 153238	strokovno usposobljen podizvajalec	1x kartiranje na celotnem območju sladkovodnega dela NRŠZ/ ca 25 ha/1 poročilo	kartiranje izvedeno, podatki digitalizirani, poročilo v izdelavi
5.2.2. Kartiranje brakične lagune z obrobjem	PP 153238	strokovno usposobljen podizvajalec	kartiranje lagunarnega dela NRŠZ/70 ha/1 poročilo	kartiranje izvedeno, podatki digitalizirani, poročilo v izdelavi

5.2.3. Kartiranje redkih, oziroma novih rastlinskih vrst vsaka 3 leta (ob kartiranju HT)	PP 153238	strokovno usposobljeno podizvajalec	popis rastlinskih vrst v okviru popisa HT sladkovodnega in brakičnega dela rezervata	popis izveden, podatki digitalizirani
5.2.4 Monitoring razširjenosti tujerodnih vrst rastlin*	PP 153238	strokovno usposobljeno podizvajalec	sprotno spremljanje ob kartiranju in dosajanju	kartiranje izvedeno, podatki digitalizirani
5.3 Raziskave in spremljanje stanja NV in biotske raznovrstnosti				
5.3.1 Raziskava morskih tujerodnih organizmov	MKGP	strokovno usposobljen podizvajalec	izvedba v okviru državnega monitoringa tujerodnih organizmov v morju	ni bilo izvedeno
5.3.2. Raziskava planktona bentoških, eratnih in sedentarnih mnogoščetincev (poglobljena)	MKGP	strokovno usposobljen podizvajalec	izvedba v okviru državnega monitoringa tujerodnih organizmov v morju	ni bilo izvedeno
5.3.3 Spremljanje stanja NV z ovrednotenjem podatkov, zbranih v okviru drugih nalog in aktivnosti v okviru cilja 5	PP 153238	ZRSVN	1 ocena stanja NV	delno izvedeno: pripravljen seznam predlaganih popravkov in dopolnitev, ki bodo poslani/vneseni v letu 2019
5.4 Upravljanje podatkovne zbirke NRŠZ				
5.4.1 Redni vnos in digitalizacija podatkov	lastna dejavnost	–	52 tedenskih popisov v bazo Wildlife Recorder, digitalizacija kartirnih in posebnih popisov gnezdičk	redni vnos podatkov tedenskih popisov v bazo Wildlife Recorder, digitalizacija kartirnih in posebnih popisov gnezdičk
5.4.2 Obdelave podatkov	PP 153238	–	obdelani vsi podatki	obdelana večina podatkov
5.4.3 Priprava upravljavskih izhodišč	PP 153238	–	po potrebi (v primeru sprememb)	ni bilo potrebno
5.4.4 Priprava poročil in člankov, objav na spletu	PP 153238	–	vsaj 1 objava	5 spletnih novic na temo spremljanja stanja živalskih in rastlinskih vrst, preko 20 FB novic, 2 novici v reviji Svet ptic
5.5 Spremljanje kakovosti in nivojev vode				
5.5.1 Spremljanje enostavnih parametrov kakovosti vode	PP 153238	–	12 popisov/ 1 poročilo	12 popisov/ 1 poročilo
5.5.4 Spremljanje stanja vodostaja na zapornici, vodomernih latah in mareografu	PP 153238	–	redno spremljanje ob terenskih obhodih nadzornikov	redno spremljanje ob terenskih obhodih nadzornikov
5.6 Priprava poročil o stanju NRŠZ				
5.6.1 Priprava poročil o aktivnostih, ki jih izvaja upravljavec	PP 153238	–	1 poročilo	1 poročilo
5.6.2 Pregled poročil monitoringa in raziskav; vključevanje izsledkov in priporočil v upravljanje	PP 153238	–	pregled poročil glede na izvedene monitoringe/ kartiranje (pogojno)	v okviru projekta IMPRECO ustvarjena baza podatkov vseh evidentiranih rastlinskih in živalskih vrst na območju NRŠZ

Cilj 6: Zagotavljanje primerne količine in kakovosti vode ter omejevanje negativnih vplivov hrupa in svetlobnega onesnaževanja iz okolice na naravni rezervat

Lokacija v urbanem okolju v določenih segmentih pomeni prednost za naravni rezervat, vsekakor pa to ne velja za izpostavljenost negativnim urbanim vplivom. Najpomembnejše upravljavske naloge in aktivnosti za doseg cilja 6 so bile v letu 2018 usmerjene zagotavljanje zadostnih dotokov vode, sodelovanje z Direkcijo RS za vode, ARSO, Mestno občino Koper in lokalnimi akterji za stalno izvedbo ukrepov za doseganje najvišje kakovosti vod, ki se stekajo v pritoke ter na območje naravnega rezervata, zagotavljanju poplavne varnosti območja, preprečevanju negativnih vplivov hrupa in svetlobnega onesnaževanja ter ozaveščanju in aktivnemu vključevanju lokalnih akterjev. V letu 2018 smo nadaljevali z aktivnostmi za sprejetje in formalizacijo poslovnikov oziroma načrtov ukrepanja, od katerih so nekateri že skoraj v celoti usklajeni in sprejeti (Poslovnik o obveščanju v primeru onesnaženj, Načrt ukrepanja in odprave posledic večjih izlitij nafte in naftnih derivatov na prostoživeče ptice), drugi pa so še vedno v fazi usklajevanja (Poslovnik o pretokih vode po levem razbremenilniku Rižane – Ari). Poleg tega redno preverjamo stanje čiščenja plavajoče morske baraže na morskem kanalu v Luki Koper z namenom preprečitve donosa plavajočih odpadkov na območje polslane lagune. Izvajamo tudi redni mesečni nadzor kakovosti vode na območju celotnega rezervata.

Na področju varstva pred hrupom smo se v januarju 2018 udeležili operativnega sestanka in terenskega ogleda v zvezi s postavitvijo varovalnega nasipa in protihrupne ograje vzdolž bertoške vpadnice, ki ga je sklicala Mestna občina Koper. V maju 2018 smo se s predstavnico ZRSVN udeležili tudi sestanka, ki je bil namenjen uskladitvi glede oblikovanja naravovarstveni pogojev in omilitvenih ukrepov v zvezi z razširitvijo Bertoške vpadnice ter sodelovali pri pripravi mnenja v okviru presoje sprejemljivosti posega širitve Bertoške vpadnice v štiripasovnico za izdajo naravovarstvenega soglasja, ki ga je pripravil ZRSVN, območna enota Piran. V letu 2019 bomo nadaljevali s sodelovanjem z Mestno občino Koper in drugimi akterji pri izgradnji drugega pasu bertoške vpadnice in postavitvijo varovalnega nasipa in protihrupna ograje.

V okviru naravovarstvene službe smo v marcu, juniju in oktobru opravili pregled struge Are gorvodno do zaporničnega sistema pri Turku. Večjih posebnosti nismo opazili. Ob vsakem znižanju gladine vode v Ari smo obvestili rečnega nadzornika, ki je v primeru zadostnega vodostaja v Rižani povečal dotok sladke vode v Aro preko zaporničnega sistema pri Turku. Stanje zaporničnega sistema pri Turku in vodostaj v Rižani smo preverjali vsaj enkrat mesečno.

Preglednica 7: Prikaz in ovrednotenje načrtovanih nalog in aktivnosti v okviru cilja 6

Naloge in aktivnosti	Vir financiranja	Sodelujoči	Načrtovani kvantitativni kazalnik/rezultat 2018	Doseženi kvantitativni kazalnik/rezultat 2018
6.1 Zagotavljanje zadostnih dotokov vode najvišjih standardov kakovosti				
6.1.1. Sodelovanje z DRSV in lokalnimi akterji za pospešitev sprejema protokola pretokov vode po Ari za celoletno obdobje s sistemom obveščanja	PP 153238		sprejet pisni protokol	pripravljen delovni osnutek poslovnika o pretokih vode
6.1.2. Redno usklajevanje med izvajanjem protokola z izvajalcem javne VG službe/ rečnim nadzornikom in drugimi odjemalci	PP 153238	DRSV	redne komunikacije ob spremembah režima	redne komunikacije ob spremembah vodnega režima

6.1.3. Sodelovanje s SVOM, Luko Koper in ostalimi lokalnimi akterji v smeri preprečevanja vpliva potencialnih onesnaženj v pristanišču na akvatorij Škocjanskega zatoka	PP 153238	SVOM, Luka Koper, Center za obveščanje	2 zabeležki ali komunikacij, redno čiščenje baraže	3 komunikacije in 10 pregledov čiščenja baraže
6.1.4. Sodelovanje v evropski organizaciji Sea Alarm Foundation	PP/projektno	druge evropske države	spremljanje novic/po potrebi komunikacija	redno spremljanje in prejetje novic (3 prejete novice)
6.1.5. Sodelovanje z URSZR in redna usposabljanja v okviru Načrta ukrepanja in odprave posledic večjih izlitiij nafte in naftnih derivatov na prostoživeče ptice (po potrebi)	URSZR	URSZR	sprejet Načrt ukrepanja ob pojavu zaoljenih ptic v okviru Državnega načrta zaščite in reševanja ob onesnaženju na morju	še ni dokončno izvedeno, zaključeno bo v 2019
6.2. Sodelovanje z MOK in lokalnimi akterji za stalno izvedbo ukrepov za doseganje najvišje kakovosti industrijskih, komunalnih in padavinskih odpadnih vod, ki se stekajo neposredno v naravni rezervat ali v pritoke (Ara, morje)				
6.2.1. Aktivno vzpodbujanje odgovornih akterjev/ onesnaževalcev za čim prejšnjo sanacijo stanja problematičnih izpustov	PP 153238	odgovorni akterji, strokovni zavod	3 komunikacije/ zabeležke	nismo izvajali
6.2.2. Angažiranje drugih odgovornih javnih služb, npr. inšpekcije za okolje	PP 153238	druge odgovorne javne službe	po potrebi	ni bilo potrebno
6.3. Preprečevanje negativnih vplivov hrupa				
6.3.1. Sodelovanja z Luko Koper pri iskanju inovativnih rešitev za postavitev PHO iz predelanega luškega sedimenta (stroški PHO niso vključeni, predmet predhodnega projekta)	PP/ projektno	Luka Koper, ZAG in drugi vključeni akterji	vsaj 5 komunikacij	nismo izvajali, izvedba PHO in varovalnega nasipov okviru širitve bertoške vpadnice v štiripasovnico
6.3.2. Iskanje drugih rešitev za zagotovitev aktivne protihrupne zaščite vzdolž območja za obiskovalce pod bertoško vpadnico	PP/ projektno	MOK, strokovni zavod, Odbor, drugi akterji	vsaj 5 komunikacij	2 sestanka, terenski ogled (MOK), sodelovanje z ZRSVN pri pripravi mnenja za izdajo NV soglasja, izvedba PHO in varovalnega nasipov okviru širitve bertoške vpadnice v štiripasovnico
6.4. Preprečevanje negativnih vplivov				

**svetlobnega
onesnaževanja**

6.4.1. Aktivno vzpodbujanje odgovornih akterjev/ onesnaževalcev za čim prejšnjo sanacijo stanja in uskladitvijo osvetljevanja z zakonodajnimi omejitvami	PP 153238	strokovni zavod, Odbor, inšpekcija, lokalni akterji	1 komunikacija/ zabeležka	nismo izvajali
--	-----------	---	---------------------------	----------------

6.5. Ozaveščanje in aktivno vključevanje lokalnih akterjev

6.5.1. Ozaveščanje, opozarjanje in podajanje predlogov za preventivne in kurativne aktivnosti, namenjene preprečevanju in sanaciji negativnih vplivov iz okolice	PP 153238	strokovni zavod, Odbor	1 komunikacija/ zabeležka	nismo izvajali
--	-----------	------------------------	---------------------------	----------------

6.5.2. Obveščanje in aktivno vključevanje Odbora NRŠZ pri reševanju lokalnih problemov	PP 153238	Odbor	vsaj 1 seja	ni bilo potrebno
--	-----------	-------	-------------	------------------

6.5.3. Aktivno vključevanje deležnikov, zainteresiranih javnosti in posameznikov pri reševanju lokalnih problemov	PP 153238	lokalni deležniki, zainteresirana javnost	vsaj 5-10 udeležencev	pripravljene vse potrebne podlage za oblikovanje skupne delovne skupine z deležniki v okviru projekta IMPRECO, ki bo začela z delovanjem v začetku 2019
---	-----------	---	-----------------------	---

Cilj 7: Zagotavljanje uresničevanja varstvenega režima in varstvenih usmeritev (neposredni nadzor v naravi ter druge potrebne oblike nadzora)

Delo naravovarstvenih nadzornikov Naravnega rezervata Škocjanski zatok vključuje naslednje naloge:

- neposredni nadzor v naravi, ki obsega spremljanje stanja v obliki rednih dnevnih obhodov območja, nadzor nad izvajanjem varstvenega režima in pogojev obiskovanja, ugotavljanje dejanskega stanja pri kršitvah, skupaj z opozarjanjem in osveščanjem kršiteljev varstvenega režima ter izrekanjem glob v primerih večjih ali ponovljenih kršitev in obveščanje pristojnih inšpekcijskih organov in policije,
- občasni obhodi po okolici rezervata z namenom preverbe obstoječih in novih virov ogrožanja in konkretnih groženj za naravni rezervat,
- nadzor nad gradnjo infrastrukture za obisk naravnega rezervata,
- nadzor nad vzdrževalnimi deli znotraj meja naravnega rezervata, predvsem nad izvedbo del vseh drugih javnih služb znotraj ali na meji naravnega rezervata,
- priprava poročil in obveščanje nadrejenih in ministrstva o kršitvah, izrečenih opozorilih in globah, kot tudi virih ogrožanja in grožnjah, ki se pojavljajo izven meja območja,
- nadzor, omejevanje in odstranjevanje tujerodnih vrst in
- redno izobraževanje nadzornikov za zagotavljanje delovanja s polnimi pooblastili.

Vse naštetе aktivnosti se izvajajo skladno z organizirano nadzorno službo in v okviru pristojnosti, ki jih imajo naravovarstveni nadzorniki na podlagi Zakona o ohranjanju narave (Uradni list RS, št. 96/04 in

nadaljnji), Zakona o prekrških (Uradni list RS, št. 29/11 in nadaljnji) ter Zakona o upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/06 in nadaljnji) in prostovoljni nadzorniki na podlagi Zakona o ohranjanju narave. V NRŠZ sta v začetku leta 2017 stalno delovala dva naravovarstvena in en prostovoljni nadzornik ob občasni pomoči treh prostovoljnih nadzornikov (ena zaposlena ter dva prostovoljca). V prvi polovici 2018 je pooblastilo po ZP-1 pridobila še Daša Stavber, ki bo v bodoče vodila delo naravovarstvenih nadzornikov v NRŠZ. Nadzorna služba je konec leta 2018 štela 3 naravovarstvene nadzornike s pooblastilom po ZON in ZP-1, ki so jim občasno pomagali še 3 prostovoljni nadzorniki s pooblastilom po ZON (ena zaposlena ter en prostovoljec). Oktobra 2018 sta 2 naravovarstvena nadzornika tudi opravila dopolnilno izpopolnjevanje NN.

Ocenjujemo, da so ustna opozorila ter hkratno ozaveščanje obiskovalcev o ciljnih in varstvenih režimih naravnega rezervata v veliki meri dosegla svoj namen. Število kršitev varstvenega režima naravnega rezervata se je zmanjšalo v primerjavi z leti pred izgradnjo infrastrukture in večjih kršitev ni zaznati. Kršitve varstvenega režima naravnega rezervata v letu 2018 se nanašajo na trgiranje rastlin, vzpenjanje na zastiralne nasipe, hojo izven označenih poti. Beležimo tudi manj kršitev, povezanih z zadrževanjem obiskovalcev v nasprotju s pogoji obiskovanja (nenajavljeni obiski večjih skupin), povečale pa so se kršitve, ki se nanašajo na rekreacijo (predvsem tek) izven določenih terminov ter na obiske s psi brez povodca, čemur bomo v bodoče posvečali več pozornosti. Kršitev, ki se nanašajo na neupoštevanje zapiralnega časa skoraj ni bilo, k čemer je v veliki meri pripomogla izvedba motorizacije in avtomatizacije vrat na vhodu v naravni rezervat.

V letu 2018 je DOPPS v funkciji prekrškovnega organa sklenil s Finančno upravo RS dogovor o sodelovanju v postopkih davčne izvršbe za primere neplačila kršiteljev. Uredili smo vse potrebno za izdelavo aplikacije za podporo delu prekrškovnih organov, ki jo za vsa zavarovana območja pripravlja INPORES d.o.o., ter kupili za to potrebno opremo – tiskalnik ter pametni telefon. Sklenili smo pogodbo z dobaviteljem uniform za naravovarstvene in prostovoljne nadzornike. Uniforme pričakujemo v prvi polovici 2019, kar bo pomembno pripomoglo predvsem k delu naravovarstvenih nadzornikov s polnimi pooblastili.

Od maja 2018 vodimo evidenco ustnih opozoril, ki smo jih do konca leta zabeležili 41. Poleg opozoril nadzornikov neformalno opozarjajo na kršitve tudi prostovoljci in obiskovalci.

Preglednica 8: Prikaz izvedenih nalog in aktivnosti z doseženimi kazalniki/ rezultati za cilj 7

Naloge in aktivnosti	Vir financiranja	Sodelujoči	Načrtovani kvantitativni kazalnik/rezultat 2018	Doseženi kvantitativni kazalnik/rezultat 2018
7.1 Naravovarstveni nadzor nad upoštevanjem varstvenega režima in usmeritev, opozarjanje in ozaveščanje kršilcev ter izrekanje glob in nadaljevanje postopkov, ki jih izvajajo drugi pooblaščenici izvajalci				
7.1.1 Redni dnevni obhodi po učnih poteh, namenjeni nadzoru nad upoštevanjem varstvenega režima, predvsem pogojev obiskovanja	PP 153238	–	vsaj en obhod dnevno	en obhod dnevno, od marca naprej še dodaten obhod pred zapiranjem rezervata
7.1.2 Redni tedenski in manj pogosti obhodi po ključnih, bolj oddaljenih delih naravnega	PP 153238	–	vsaj en obhod tedensko	obhod in čiščenje smeti na območju mestnega vstopnega objekta vsaj 1x tedensko

rezervata, namenjeni nadzoru nad upoštevanjem varstvenega režima					
7.1.3 Opozarjanje in ozaveščanje kršilcev režima in oseb, ki sicer režima ne kršijo, vendar njihovo vedenje ni primerno	PP 153238	–		po potrebi	opozarjanje obiskovalcev, predvsem glede pravil vedenja v NR (trganje rastlin, vzpenjanje na zastiralne nasipe, hoja izven označenih poti ter zadrževanje obiskovalcev v nasprotju s pogoji obiskovanja)
7.1.4 Opozarjanje in izrekanje glob ob kršitvah varstvenega režima	PP 153238	–		po potrebi	41 izrečenih ustnih opozoril, nobene izrečene globe
7.1.5 Vključevanje policije in inšpekcijskih služb ob hujših kršitvah	PP 153238	–		po potrebi	hujših kršitev v letu 2018 nismo zaznali
7.1.6 Občasni obhodi po okolici NRŠZ, namenjeni preveritvi obstoječih in novih virov ogrožanja in konkretnih groženj za naravni rezervat	PP 153238	–		en obhod mesečno	en obhod mesečno; na območju učne poti pod ankaransko vpadnico so bile zaznane kršitve, kot je vandalizem, odlaganje kosovnih in ostalih odpadkov, zadrževanje brezdomcev in odvisnikov od prepovedanih drog
7.1.7 Priprava poročil in obveščanje nadrejenih in ministrstva o kršitvah, izrečenih opozorilih in globah kot tudi virih ogrožanja in grožnjah, ki se pojavljajo zunaj NRŠZ	PP 153238	–	dnevno obveščanje	po potrebi	tedensko obveščanje naravovarstvenih nadzornikov, oziroma dnevno po potrebi
7.1.8. Opremljenost nadzornikov z zakonsko predpisanimi uniformami	PP /lastna dejavnost	MOP	3 kompleti najbolj potrebnih delov uniforme NN/PN		naročeno; v prvi polovici 2019 pričakujemo 3 komplete uniform NN ter 1 komplet uniform PN
7.1.9. Opremljenost nadzorne službe z električnimi vozili	Sklad za podnebne spremembe	MOP	zavarovanje in redno vzdrževanje električnega vozila Renault Zoe		podaljšana registracija, opravljen redni letni servis vozila
7.2 Nadzor med gradnjo objektov in vsemi drugimi, npr. vzdrževalnimi deli, v naravnem rezervatu in njegovi neposredni okolici					
7.2.2 Nadzor nad drugimi vzdrževalnimi deli v NRŠZ (npr. sanacija praga na Ari, nasipa vzdolž Are, gradnja PHO, investicijsko vzdrževanje objektov itd.)	PP 153238	Investitorji, podizvajalci, drug nadzor	ustrezno št. poročil nadzora (po potrebi)		vzdrževalna dela v NRŠZ se v letu 2018 niso izvajala
7.2.3 Nadzor nad gradbenimi in vzdrževalnimi deli v cestnem varovalnem pasu znotraj ali na meji NRŠZ	PP 153238	Investitorji, podizvajalci, drug nadzor	ustrezno št. poročil nadzora (po potrebi)		gradbena in vzdrževalna dela v cestnem varovalnem pasu znotraj ali na meji NRŠZ se v letu 2018 niso izvajala

7.2.4 Nadzor med izvedbo del vseh drugih javnih služb (na področju urejanja voda, vzdrževanje meteornih prepustov)	PP 153238	Investitorji, podizvajalci, drug nadzor	ustrezno št. poročil nadzora (po potrebi)	nadzora nismo izvajali, ker izvedbe tovrstnih del v letu 2018 niso potekale
7.3 Redno izobraževanje nadzornikov in sodelovanje v širših organizacijah nadzornikov				
7.3.1 Izobraževanje za naravovarstvene nadzornike za pooblastilo po ZON	PP 153238	ministrstvo	skupaj 8 nadzornikov s pooblastilom po ZON	1 nova naravovarstvena nadzornica; skupaj 3 naravovarstveni nadzorniki s pooblastilom po ZON in ZP-1, 3 prostovoljni nadzorniki s pooblastilom po ZON
7.3.2. Izobraževanje za nadzornike za prekrškovo pooblastilo in vodenje postopkov po ZUP	PP 153238	Ministrstvo za notranje zadeve	skupaj 2 nadzornika s pooblastilom po ZP in 1 nadzornik s pooblastilom po ZP-1 in po ZUP	skupaj 3 nadzorniki s pooblastilom po ZP-1

Cilj 8: Omogočanje spoznavanja naravne vrednote in biotske raznovrstnosti ter doživljanja narave na način, ki naravo postavlja v središče pozornosti in privzgaja spoštljiv odnos ter odgovorno vedenje do nje

Cilj 8 je osredotočen na upravljanje obiska, ki obsega obsežen sklop načrtovalskih, izvedbenih in evalvacijskih aktivnosti, namenjenih pripravi in izvedbi vsebinskih programov za obiskovalce ter vzpostavitvi in ureditvi primerne infrastrukture in opreme, kot tudi vse druge aktivnosti upravljavca za doseganje enega od namenov naravnega rezervata – spoznavanja in doživljanja narave. Veliko pozornosti je namenjeno sprejemu, usmerjanju in osnovnimi storitvami za obiskovalce, ki temelji na izkušnjah iz preteklih treh let oziroma po izgradnji infrastrukture za obiskovalce, ki je posledično pripomogla k povečanem obisku rezervata (vključno z zavarovanjem odgovornosti za obiskovalce).

V letu 2018 je bil za doseganje zastavljenih kazalnikov v okviru tega cilja pripravljen pester nabor različnih programov in dogodkov. Poleg že utečenih izobraževalnih programov za obiskovalce, kot so vodeni ogledi (v 2018 je bilo na vodenih ogledih prisotnih več kot 7400 obiskovalcev), različna tematska predavanja in delavnice, obeležitve okoljskih dni, otvoritve slikarskih in fotografskih razstav, so bile zelo obiskane tudi različne aktivnosti s kamarškimi kobilami. Obiskovalcih vseh starosti so lahko doživeli sožitje narave in konja na različnih sprehodih s konji po učni poti, za otroke pa so bile organizirane delavnice »Učim in razvijam se s konji«, kjer so spoznavali konjsko govorico, njihovo medsebojno sporazumevanje in kaj nam želijo povedati z govorico telesa. Posebnost delavnic je bilo jahanje brez uporabe uzde/brzde in sporazumevanje s konju prijetnim, naravnim in razumljivim pristopom. Programi in dogodki se oblikujejo glede na povpraševanje in naše možnosti izvedbe; v letu 2018 smo tako testirali in vključili v program dogodkov 2 nova programa: pletenje košar iz trstičja in delavnico v okviru Mednarodne noči netopirjev. Oba dogodka sta se izkazala za zelo dobrodošla s strani obiskovalcev in bosta postala redni del koledarja dogodkov v NR Škocjanski zatok.

V okviru tega cilja izvajamo vse aktivnosti za doseganje čim večje uspešnosti na področju izobraževanja in ozaveščanja obiskovalcev, in sicer od nakupa opreme do razvoja in priprave učnih pripomočkov in interpretacije, različnih izobraževalnih, ozaveščevalnih in promocijskih materialov ter razvoja virtualne in multimedijske interpretacije. Določene aktivnosti so bile zaradi pomanjkanja programskih sredstev umeščene v različne projektne prijave. V okviru priprave novih učnih pripomočkov je študentke na

Pedagoški fakulteti Univerze na Primorskem (smer razredni pouk) v sodelovanju s predstavniki upravljavca v mag. naloga z naslovom »Didaktični pripomoček za učenje naravoslovja v NRŠZ izdelala maketo v velikosti 1,5m x 1,2m, ki na realen način prikazuje različna življenjska okolja ter rastlinstvo in živalstvo NR Škocjanski zatok in ostaja v trajni uporabi NRŠZ.

Nadaljevali smo z dobrim sodelovanjem s turističnim sektorjem, ki nam lahko s svojim strokovnim znanjem pomaga pri upravljanju obiska oziroma razvoju t.i. Ekološkega turizma ali zelenega turizma, ki se je razvil v sodobnem času in predstavlja kritični odgovor na masovni ali »industrijski« turizem.

Za obeležitev 20. obletnice zavarovanja Škocjanskega zatoka je bil v letu 2018 izveden fotografski natečaj »Naravni rezervat Škocjanski zatok – podobe iz močvirja 2018«, na katerem je sodelovalo 22 ljubiteljev narave in fotografije. Sodelujoči so tekom leta na območju rezervata v teleobjektive ujeli 150 nepozabnih trenutkov iz življenja njegovih prebivalcev v raznolikih življenjskih okoljih. Ocenjevalna komisija je vsak mesec izbrala zmagovalno fotografijo, vseh dvanajst zmagovalnih fotografij pa je bilo objavljeno v koledarju za leto 2019 in razstavljeno v prostorih centra za obiskovalce NR Škocjanski zatok. Vse ostale fotografije, ki so ustrezale pogojem natečaja, smo objavili na spletni in FB strani NR Škocjanski zatok ter na zaslonih v centru za obiskovalce.

Preglednica 9: Prikaz in ovrednotenje načrtovanih nalog in aktivnosti v okviru cilja 8

Naloge in aktivnosti	Vir financiranja	Sodelujoči	Načrtovani kvantitativni kazalnik/rezultat 2018	Doseženi kvantitativni kazalnik/rezultat 2018
8.1 Priprava programov za obiskovalce s preizkušanjem, ovrednotenjem in cikličnim posodabljanjem				
8.1.1. Nabor programov (vsebine, oblikovanje cen, promocija)	PP 153238	-	1 nabor programov	1 nabor programov
8.1.2. Koledar dogodkov (polletni, letni)	PP 153238	podizvajalci	polletni program dogodkov v okviru DOPPS, krajši promocijski koledarji dogodkov za promocijo v NR	2 polletna koledarja dogodkov (januar-junij in september-december) objavljena na spletni strani NRŠZ (nove podstrani) in DOPPS ter v natisnjeni različici v centru za obiskovalce
8.1.3. Testiranje programov in koledarja dogodkov	PP 153238	-	vsaj 2 testni izvedbi	2 testni izvedbi (izdelovanje košar iz trstičja ter delavnica v okviru mednarodne noči netopirjev)
8.1.4. Evalvacija programov in raziskave o učinkih programov na vedenje obiskovalcev	PP 153238	strokovnjaki za evalvacijo in analizo podatkov	vsaj 200 vprašalnikov z analizo podatkov, knjiga vtisov	vprašalniki v pripravi, knjiga vtisov pripravljena in v uporabi
8.2. Izvajanje in nadgradnja Skupnega vzgojno-izobraževalnega programa				
8.2.1. Delavnice in predstavitve za pedagoško osebje	PP 153238	ciljne skupine	vsaj 1 predstavitev/ 15-20 udeležencev	1 predstavitev/ 30 udeležencev (Seminar za izobraževanje učiteljev v sod. z ZRSŠ in PŠJ)
8.2.2. Izvedba programov za izobraževalne skupine v NRŠZ	PP 153238	ciljne skupine	vsaj 4000 udeležencev	5006 udeležencev

8.2.4. Praksa za študente in dijake ustreznih smeri	PP 153238	ciljne skupine	vsaj 3 študenti	4 študenti (3 iz Slovenije in 1 iz Češke)
8.2.5. Strokovna pomoč pri raziskovalnem delu mladih	PP 153238	ciljne skupine	vsaj 3 raziskovalne naloge	1 mag. naloga »Didaktični pripomoček za učenje naravoslovja v NRŠZ« - PeF
8.2.6. Dogodki in javne predstavitve mladih	PP 153238	ciljna skupina, (lokalni) deležniki, mediji	vsaj 2 dogodka/25 udeležencev	1 dogodek/ 24 udeležencev
8.3. Razvoj in priprava učnih pripomočkov ter nakup ustrezne opreme za izobraževanje				
8.3.1. Razvoj in priprava učnih pripomočkov: učni listi in (raziskovalne) beležnice*	projektno/ lastna dejavnost	učitelji	priprava in tisk učnih pripomočkov za učence OŠ	v pripravi
8.4. Razvoj in priprava fizičnih razstav in interpretacije				
8.4.1. Priprava konceptov in vsebin razstav in drugih interpretativnih gradiv	PP 153238	-	pripravljene vsebine NRŠZ	v pripravi
8.4.2. Izvedba razstav in interpretacije	projektno (LIKE)	ilustratorji, fotografi, drugi strokovnjaki, oblikovalci, tiskarji	naprava za prikaz digitalnih interpretativnih vsebin	ni bilo izvedeno – vezano na projekt LIKE (izvedba v 2019)
8.4.3. Vzdrževanje razstav in interpretacije	PP 153238	-	vzdrževanje in nadomestilo poškodovanih elementov (po potrebi)	ni bilo potrebno
8.5. Razvoj in priprava virtualne, multimedijske in filmske interpretacije				
a) Mobilna aplikacija				informacije o NRŠZ od 2017 objavljene na aplikaciji Pametnega turističnega vodiča Nexto
8.5.1. Promocija mobilne aplikacije	lastna dejavnost	-	NEXTO / vsaj 3 objave	ni bilo izvedeno
8.5.2. Redno vzdrževanje (nadgradnje, posodobitve vsebin)	lastna dejavnost	-	vsaj 1 dopolnitev	1 posodobitev informacij o NRŠZ na platformi pametnega turističnega vodiča Nexto
b) Izobraževalni in promocijski filmi				
8.5.5. Produkcija predstavitvenega filma o NRŠZ iz obstoječih posnetkov s posodobitvami	projektno/ lastna dejavnost	produkcijska ekipa	dokončna izdelava predstavitvenega filma o NRŠZ	ni bilo finančnih možnosti
8.5.6. Snemanje in produkcija kratkih izobraževalnih filmov	projektno/ lastna dejavnost	produkcijska ekipa	vsaj 1 kratek izobr. film (pogojno)	ni bilo finančnih možnosti
c) Spletna kamera in druge vsebine za glavni zaslon				

8.5.7. Dobava in montaža on-line snemalnih sistemov (npr. gnezdenje na poljih) s prikazom na glavnem zaslonu v recepciji in/ali spletni strani/FB	projektno/ lastna dejavnost	podizvajalec	1 on-line sistem (pogojno)	ni bilo finančnih možnosti
8.5.8. Foto/video natečaji za obiskovalce-fotografe/snemalce in prikaz najboljših posnetkov na glavnem zaslonu	lastna dejavnost	fotografi, snemalci	foto natečaj s periodičnim izborom najboljših posnetkov	foto natečaj (22 sodelujočih, mesečni izbor 12 fotografij, objavljenih v koledarju NRŽ 2019, tri najboljše fotografije nagrajene; otvoritev fotografske razstave kot dog. za širšo javnost)
8.5.9. Priprava tematskih PPT predstavitev za predvajanje na glavnem zaslonu	lastna dejavnost	-	1 predstavitev	4 različne predstavitve fotografij
8.5.10. Priprava dnevnih novic za objavo na glavnem zaslonu in/ali spletni strani/FB (zanimiva opažanja, novosti iz rezervata)	lastna dejavnost	-	vsaj 1 novica tedensko	pripravljene tri nabore fotografij, sodelujočih na fotografskem natečaju in promocije lastnih storitev (sprehodi s konji, nekateri prodajni artikli trgovine v centru za obiskovalce ipd.)
8.6. Priprava ponudbe izdelkov in storitev ter izvedba programov za obiskovalce				
8.6.1. Nabor izdelkov in storitev, ki se bodo dejansko realizirali	lastna dejavnost	-	1 seznam	1 seznam pripravljen
8.6.2. Naročila izdelave spominkov, promocijskih izdelkov in ostalih prodajnih artiklov	lastna dejavnost	podizvajalci, dobavitelji	obseg glede na fin. možnosti	redno v izvedbi
8.6.3. Dogovori z lokalnimi ponudniki za oblikovanje ponudbe hrane, naravi prijaznih lokalnih pridelkov/produktov in storitev ter izvedba dogovorov	lastna dejavnost	lokalni ponudniki	Vsaj 2 dogovora	sklenjena 2 nova dogovora z lokalnimi ponudniki – Soline d.o.o. in Vinakoper
8.6.4. Redno naročanje, dostave, skladiščenje, vodenje evidenc do postavitve na prodajna mesta	lastna dejavnost	dobavitelji, dostava	obseg glede na fin. možnosti in dogovore	redno v izvedbi
8.6.5. Izvedba vodenj in drugih programov aktivnosti za obiskovalce	lastna dejavnost	-	vsaj 5000 udeležencev	5440 udeležencev
8.7. Sprejem, usmerjanje in osnovne storitve za obiskovalce				
8.7.1. Redno delovanje recepcije v času obratovanja centra	PP 153238	honorarni sodelavci	redno vsakodnevno delovanje recepcije po otvoritvi centra	redno dnevno delovanje
8.7.2. Usmerjanje obiskovalcev glede na njihove želje in potrebe	PP 153238	-	vsaj 10000 usmerjenih obiskovalcev	usmerjenih več kot 10000 obiskovalcev (5006 obiskovalcev na vodenih

				ogledih + ostalih posamezniki)
8.7.3. Delovanje okrepčevalnice	lastna dejavnost	-	vsaj 20.000€	24.073,00€
8.7.4. Prodaja izdelkov in spominkov v trgovinici	lastna dejavnost	-	vsaj 7.500€	6.297,00€
8.7.5. Zavarovanje odgovornosti za obiskovalce	lastna dejavnost	zavarovalnica	1 sklenjena polica	1 sklenjena polica
8.7.6. Določitev dnevnega maksimuma obiskovalcev in upravljanje obiska za preprečitev prevelikega števila obiskovalcev	PP 153238	-	1 sklop aktivnosti	aktivnosti v teku, glede na viške obiska in ureditve v NRŠZ, vplivi na varovane HT in vrste niso problematični (z izjemo vrst tik ob poteh)
8.8. Predstavitve NRŠZ izven območja: predstavitve, sejmi, oglaševanje, itd.				
8.8.1. Priprava promocijskih gradiv o NRŠZ (predstavitvena zloženka, letak, vodnik, pingvin, itd)*	projektno/ lastna dejavnost	podizvajalci (oblikovalci, tiskarji)	vsaj 3 razl. predst.gradiva /naklada glede na fin.možnosti	pripravljen letak v nem. jeziku, v teku posodobitev vodnička po NRŠZ za izdajo prenovljene slov., angl. in ital. različice
8.8.2. Redne predstavitve NRŠZ in programov turističnemu sektorju in lokalnim ciljnim skupinam*	projektno/ lastna dejavnost	ciljne skupine	3 predstavitve/ vsaka po 20 udeležencev	2 predstavitvi/ skupno 30 udeležencev
8.8.3. Sodelovanje na vsebinsko primernih sejmih in lokalnih sejmskih in podobnih predstavitev (npr. s področja narave in prostega časa)*	projektno/ lastna dejavnost	ostala ZO, ministrstvo, turistični sektor, lokalni organizatorji	vsaj 1 sejem v sodelovanju z ostalimi ZO in MOP (Narava zdravje)	udeležba na sejmju Narava zdravje (v sodelovanju z drugimi ZO in MOP)
8.8.4. Sodelovanje/ predstavitve na drugih dogodkih, ki se jih udeležujejo ciljne skupine ali mediji	projektno/ lastna dejavnost	organizatorji dogodkov	vsaj 1 udeležba/50 obiskovalcev	2 predstavitvi/ skupno 52 obiskovalcev
8.8.5. Oglaševanje v primernih medijih*	projektno/ lastna dejavnost	oglaševalci	po potrebi	ni bilo potrebno
8.9. Usposabljanje zaposlenih in drugih izvajalcev programov za obiskovalce				
8.9.1. Redno usposabljanje zaposlenih s področja doseganja ciljev in nadgradnje programov, razstav in interpretacije	PP 153238	organizatorji izobraževanj, zun. strokovnjaki	po potrebi	ni bilo potrebno
8.9.2. Periodično usposabljanje vodnikov (prostovoljcev, študentov, vodnikov s turistično licenco za določene ciljne skupine)*	lastna dejavnost	ciljne skupine/ vodniki	vsaj 1 usposabljanje za prostovoljce in študente/10-15 udeležencev	ni bilo izvedeno

8.10. Spodbujanje trajnostne mobilnosti pri dostopu v NRŠZ in omogočanje obiskovanja gibalno oviranim obiskovalcem

8.10.1. Sodelovanje z MOK za vzpostavitev linije mestnega avt. prometa do vhoda v NRŠZ in uporabo okolju prijaznih avtobusov	projektno	Občinska uprava MOK/Direkcija RS za ceste	vsaj 2 komunikaciji/ zabeležki za pripravo projektne vloge za povezavo in avtobus	avtobusna linija v pristojnosti države, v okviru projekta Mobilni kot ptice že 2017 podana pobuda za vzpostavitev proge
8.10.3. Sodelovanje s Kolesarsko mrežo Obala za vzpodbujanje dostopa do NRŠZ s kolesi	PP 153238	Kolesarska mreža Obala	vsaj 2 sestanka	izvedena 2 sestanka in skupen dogodek v okviru Tedna mobilnosti

Cilj 9: Vzpostavljanje, nadgrajevanje in vzdrževanje infrastrukture za obisk in upravljanje

V letih 2014 in 2015 zgrajena infrastruktura za obisk in upravljanje je namenjena:

- sprejemu, dobremu počutju, izobraževanju in ozaveščanju obiskovalcev,
- interpretaciji narave,
- zmanjšanju motenj z zagotavljanjem ustrezno zastrtih razgledišč,
- varnosti obiskovalcev, zaposlenih in pašne živine,
- zagotavljanju primernih pogojev za upravljanje rezervata z ustreznimi prostori za osebje upravljavca.

Osrednji del nalog po zgraditvi infrastrukture za obisk in upravljanje naravnega rezervata je povezan z dnevnim obratovanjem in vzdrževanjem objektov ter dopolnitvijo krajinske ureditve in dodatnimi ureditvami v in ob objektih, žal pa tudi koordinaciji postopkov odprave napak in pomanjkljivosti na objektih, ki še niso zaključene. Kljub večkratnim pozivom vodilnemu izvajalcu del, da v čim krajšem času pristopi k reševanju napak zaradi preprečevanja nastajanja nadaljnje škode na objektih ter lažjega upravljanja, le-ta napak v obdobju od aprila 2016 do oktobra 2017 ni saniral. MOP se je kot dober gospodar odločil napake odpraviti sam, za kritje stroškov pa je bila oktobra 2017 unovčena bančna garancija.

V aprilu 2018 smo se skupaj s predstavniki MOP in Državnega pravobranilstva udeležili ogleda objektov v NRŠZ, ki ga je s sklepom Okrožnega sodišča v Ljubljani opravil Sodni cenilec in izvedenec za gradbeništvo univ. dipl. ing. grad. Milan Neffat. Udeležili smo se tudi ogleda objektov, ki ga je v juliju 2018 opravil s strani sodišča imenovan izvedenec strojne stroke prof. dr. Vincenc Butala. Pregledali smo obe izvedenski poročili in podali pripombe.

Dne 20.9.2018 se je na obisku v NRŠZ zgodil neljubi dogodek, ko je učenka OŠ Franceta Bevka iz Ljubljane stopila na mrežasto kovinsko rešetko, ki poteka vzdolž Centra za obiskovalce. Mrežasta rešetka je pod težo učenke popustila, ta je zdrsnila v betonski jašek pred stavbo. Učenka je bila z reševalnim vozilom odpeljana v Bolnišnico Izola. Do zdrsa rešetke v betonski jašek prišlo zaradi tega, ker dela niso bila izvedena v skladu s Projektom za izvedbo (PZI), Objekti v naravnem rezervatu Škocjanski zatok, ki jih je izdelal arhitekturni biro Ravnikar Potokar. Izvajalec del Adriaing d.o.o. je namreč vgradil preozko podkonstrukcijo dilatacijske rešetke, saj profili niso dosegali predpisanih dimenzij.

V oktobru 2018 smo za Policijsko upravo Koper, ki je v zvezi z dogodkom zbirala obvestila v zvezi suma storitve kaznivega dejanja povzročitev splošne nevarnosti, pripravili in predali vso dokumentacijo v zvezi z izvedbo pohodnih dilatacijskih rešetk. Že novembra 2018 je bila na podlagi evidenčnega zbiranja ponudb (MOP) izvedena sanacija pohodnih dilatacijskih rešetk, ki potekajo vzdolž Centra za obiskovalce.

Sodelovali smo pri pripravi popisa za razpis za sanacijo strojnih inštalacij in elektroinštalacijskih del. Izvedbo sanacije, ki bo potekala po izboru izvajalca javnega razpisa, načrtujemo v prvi polovici leta 2019. V 2019 načrtujemo tudi izvedbo gradbeno obrtniških del, ki so tudi predmet unovčenja bančne garancije vodilnemu izvajalcu del (sanacija gnezdilne stene, popravilo prebojev, vrat in oken osrednje opazovalnice...). Skozi vse leto 2018 smo sodelovali z tudi MOP in Državnim pravobranilstvom pri pripravi vsebin v pravnem postopku. Z MOP smo sodelovali pri pripravi projektnih nalog, koordinaciji odpravljanja pomanjkljivosti oziroma reklamacij na objektih, za kar smo porabili bistveno več časa in energije, kot smo sprva načrtovali.

Konec leta 2018 je so strokovnjaki s področja lesarstva z Biotehniške fakultete v Ljubljani pripravili poročilo »Rezultati enoletnega monitoringa vlažnosti lesa osrednje opazovalnice v Naravnem rezervatu Škocjanski zatok«. Spremljanje stanja je bilo na našo pobudo vzpostavljeno zaradi zamakanja v notranjost objekta in ugotavljanja potencialne ogroženosti objekta. V poročilu je podana ocena stanja in predlog sanacije. V skladu z dogovorom med Biotehniško fakulteto in upravljavcem rezervata se bo monitoring nadaljeval tudi v letu 2019. Občasno bodo opravili tudi preglede trohnobe in razkrojenosti lesa z upornim vrtanjem. V 2019 načrtujemo pripravo projektne dokumentacije s popisom del za sanacijo osrednje opazovalnice ter izvedbo del, saj je izvedba sanacije z namestitvijo prezračevalne fasade nujna. Skupaj z MOP bomo nadaljevali z ugotavljanjem in koordinacijo odpravljanja pomanjkljivosti, dokler nepravilnosti in napake na novozgrajenih objektih ne bodo v celoti odpravljene.

V bližini centra za obiskovalce smo nadaljevali z zasaditvami in urejanjem okolice. Ob učni poti vzdolž parkirišča ter v neposredni bližini centra za obiskovalce smo zasadili več 250 sadik črnega gabra, črne jelše, lipe, črnega in belega topola, gloega in kaline. Na območju pod bertoško vpadnico smo z mulčanjem in odstranjevanjem biomase nadaljevali z vzpostavljanjem ugodnih pogojev za zasaditev žit in žitnih plevelov ter nadaljevali z zasaditvijo trajnic ter vnosom semen rastlinskih vrst, ki so vezane na suhe travnike. Ob mlakah v neposredni bližini centra za obiskovalce smo opravili čiščenje zarasti, nadaljevali z odstranjevanjem tujerodnih rastlinskih vrst in začeli z vnosom semen žabarke.

V januarju 2018 smo izvedli tudi motorizacijo in avtomatizacija vrat na vhodu v naravni rezervat, kar je bistveno pripomoglo k upravljanju, saj se vrata avtomatko odpirajo in zapirajo po nastavljenem urniku. V začetku junija 2018 smo na parkirišču naravnega rezervata postavili polnilnico za električna vozila. Barvanje talnih označb za električno polnilnico je financirala MOK. V juniju 2018 smo izvedli tudi nakup električnega delovnega vozila, ki bo v prvi vrsti namenjeno vzdrževanju površin, ki jih uporabljajo obiskovalci. Glavnino sredstev za nakup vozila je zagotovila Luka Koper iz sponzorskih sredstev. V decembru smo izvedli še nujno potrebno betoniranje dostopov na opazovališči 6 in 9 ter na klančin pred Osrednjo opazovalnico. Ureditev je bila potrebna zaradi lažjega dostopa invalidnih oseb.

V nadaljevanju grafično in v preglednici prikazujemo aktivnosti na področju zasaditev, upravljanja vegetacije in odstranjevanja tujerodnih rastlinskih vrst krajinske ureditve okolice Centra za obiskovalce v letu 2018. Skrbeli smo tudi za redno čiščenje in vzdrževanje objektov ter ureditev za obisk.

Slika 2: Grafični prikaz zasaditev in upravljanja vegetacije in odstranjevanja tujerodnih rastlinskih vrst v 2018 (ploskve so označene v preglednici 10)

Preglednica 10: Pregled izvedenih aktivnosti po ploskvah v 2018

ploskev	Izvedene aktivnosti v 2018 (zasaditev, upravljanje vegetacije in odstranjevanje tujerodnih rastlinskih vrst)
mlaka pri maneži	čiščenje zarasti in tujerodnih rastlinskih vrst (luskasta nebina, laški bodič), vnos semen žabarke
1	odstranjevanje zarasti, paša, odstranjevanje biomase
X1	urejanje zasaditve črnega hrasta (postavitev opore in čiščenje travinje, obrezovanje)
2	urejanje zasaditve črnega hrasta (postavitev opore in čiščenje travinje, obrezovanje)
3	urejanje zasaditve črnega hrasta (postavitev opore in čiščenje travinje, obrezovanje)
4	priprava rastišča, nabor trajnic, zemlje in kamenja, zasaditev trajnic: pokončna stoklasa (39 ruš), zlatolaska(5 ruš),srednji trpotec (5 ruš),navadni čistec (5 ruš), urejanje trajnic (pletje, zalivanje, košnja), vnos semen suhih travišč, priprava žitne njive
5	čiščenje zarasti, vnos semen žabarke
6	odstranjevanje zarasti in tujerodnih rastlinskih vrst (luskasta nebina)
7	urejanje zasaditve in gnojenje
8	odstranjevanje zarasti
9	urejanje zasaditve in gnojenje, zasaditev drevesnih in grmovnih vrst (črni gaber, lipa, beli topol, glog, kalina...)
10	zasaditev drevesnih in grmovnih vrst (črni gaber, lipa, beli topol, glog, kalina...)

Preglednica 11: Prikaz izvedenih nalog in aktivnosti z doseženimi kazalniki/ rezultati za cilj 9

Naloge in aktivnosti	Vir financiranja	Sodelujoči	Načrtovani kvantitativni kazalnik/rezultat 2018	Doseženi kvantitativni kazalnik/rezultat 2018
9.1 Gradnja vseh objektov skladno s projektno dokumentacijo in pridobljenim gradbenim dovoljenjem				
9.1.3 Krajinska ureditev območij okoli objektov (zasaditve in dopolnilne ureditve skladne z varstvenimi in razvojnimi cilji NR))	PP 153238	Botanik in drugi eksperti	okvirno 150 sadik grmovnic/dreves posajenih okoli centra in opazovališč, 100 v bližini hleva	vsaj 250 sadik črnega gabra, črne jelše, lipe, črnega in belega topola, gloga, kaline..., zasaditev trajnic, vnos semen rastlin suhih travnikov in žabarke
9.4 Redno vzdrževanje objektov v skladu s PID in POV				
9.4.1 Redno tekoče vzdrževanje objektov	PP/ lastni prihodki	–	ureditev delavnice, izolacija cevi v hlevu, elektrifikacija barake; redno opravljena vsa vzdrževanja in pregled skladno z NOV, vodeni dnevniki	izvedena izolacija cevi v hlevu ter elektrifikacija barake, ureditev delavnice v izvajanju, redno opravljena vsa vzdrževanja in pregledi skladno z NOV, vodeni dnevniki, sklenjene vzdrževalske pogodbe
9.5 Dnevno obratovanje in upravljanje objektov				
9.5.1 Zagotovitev funkcionalnosti objektov za obiskovalce, druge ciljne skupine in zaposlene med obratovalnim časom (vključeni osnovni stroški: elektrika, voda, kanalizacija, odvoz odpadkov, ogrevanje in hlajenje)	Luka Koper, lastna dejavnost, Sklad za podnebne spremembe, PP 153238		električno dostavno vozilo, električna polnilnica s predpripravo, redne upravljavske dejavnosti	kupljeno el. delovno vozilo, postavljena električna polnilnica, ureditev betonskih dostopov na opazovališča za invalide, motorizacijo in avtomatizacija vrat na vhodu
9.5.2 Zavarovanje in varovanje objektov in premoženja	PP 153238/ lastni prihodki upravljavca	Zavarovalnica, varnostna služba	vsaj 1 polica, urejeno varovanje	1 polica za zavarovanje objektov, urejeno varovanje (Sintal)
9.5.3 Redno čiščenje vseh objektov in posebnih površin	PP 153238/ lastni prihodki upravljavca	Podizvajalci	redno dnevno čiščenje WC-jev ter občasno generalno čiščenje centra in opazovalnic	redno dnevno čiščenje sanitarij in generalno čiščenje centra vsaka dva tedna – podizvajalec; ostala čiščenja opravljali zaposleni po potrebi

Cilj 10: Zagotavljanje učinkovitega in preglednega poslovanja, organizacije dela, financiranja, komuniciranja in sodelovanja v podporo varstvenim ciljem in drugim ciljem upravljanja

Splošne naloge in dela v okviru cilja 10 so podporne narave ter obsegajo naloge in aktivnosti za učinkovito in pregledno poslovanje, organizacijo dela, financiranje, komuniciranje in sodelovanje v podporo varstvenim ciljem in drugim ciljem upravljanja ter izvedbo drugih upravljavskih nalog v skladu z Uredbo o Naravnem rezervatu Škocjanski zatok, Uredbo o načrtu upravljanja NRŠZ za obdobje 2015–2024, Uredbo o koncesiji za upravljanje NRŠZ, koncesijsko pogodbo in Zakonom o ohranjanju narave. Poleg temeljnih nalog s področja poslovanja, organizacije dela in pridobivanja zadostnih finančnih sredstev za izvedbo upravljanja

Škocjanskega zatoka in vseh s tem povezanih aktivnosti je v ta sklop vključeno tudi sodelovanje v vzpostavljenih nacionalnih in mednarodnih partnerstvih, ki je že v preteklosti prinašalo pozitivne vplive na učinkovitost upravljanja, npr. AdriaWet, BirdLife International (BLI), Wetlands Link International (WLI), Parki dinarskega loka (DAP), Skupnost naravnih parkov Slovenije itd., pa tudi sodelovanje s pristojnim ministrstvom, organi v sestavi in Zavodom RS za varstvo narave.

Na področju komuniciranja in stikov z javnostmi je poleg stalnega zagotavljanja dostopa do informacij o Naravnem rezervatu Škocjanski zatok v letu 2018 potekalo predvsem redno delo z mediji, organizacija in izvedba dogodkov kot tudi posodabljanje, vzdrževanje in nadgradnja glavnih komunikacijskih poti, kot so spletna stran, Facebook in Instagram.

Preglednica 12: Prikaz in ovrednotenje načrtovanih nalog in aktivnosti v okviru cilja 10

Naloge in aktivnosti	Vir financiranja	Sodelujoči	Načrtovani kvantitativni kazalnik/rezultat 2018	Doseženi kvantitativni kazalnik/rezultat 2018
10.1 Naloge za učinkovito in pregledno poslovanje				
10.1.1. Priprava predlogov letnih programov dela na podlagi NU	PP 153238	Odbor	1 odobren letni program dela	1 odobren letni program dela (za 2019)
10.1.2. Priprava letnih in drugih poročil o delu	PP 153238	Odbor	1 odobreno letno poročilo	1 odobreno letno poročilo (za 2017)
10.1.3. Spremljanje izvajanja načrta upravljanja s pripravo sprememb načrta po potrebi	PP 153238	strokovni zavod	del letnega poročila	doseganje kazalnikov v letnem poročilu
10.1.5. Zagotavljanje pogojev za delovanje odbora za naravni rezervat	PP 153238	Odbor	vsaj 1 seja/ 3-4 sklepi	3 redne seje/ skupno 15 sklepov
10.1.6. Poslovna administracija (vključeni letni stroški telefonije, poština, drobní inventar, pis.material itd.)	PP 153238	-	popoln arhiv	popoln arhiv
10.2. Naloge za učinkovito in pregledno organizacijo dela				
10.2.1. Zaposlovanje ustreznih kadrov (redno in honorarno zaposleni)	PP 153238	-	8,23 FTE redno zaposlenih; 0,63 FTE honorarcev	8,44 FTE redno zaposlenih, 0,82 FTE honorarcev
10.2.2. Aktivno vključevanje prostovoljcev v upravljaljske aktivnosti	PP/ lastna dejavnost	prostovoljci	20 prostovoljcev/ 200 prost.ur.	vključenih več kot 20 prostovoljcev/ opravljeno preko 1600 prostovoljnih ur (0,95 FTE)
10.2.3. Redno izobraževanje zaposlenih in prostovoljcev na njihovih področjih dela	PP 153238	organizatorji izobraževanj, strokovnjaki	vsaj 1 izobraževanje	ni bilo izvedeno
10.2.4. Redni koordinacijski sestanki/ kolegiji ekipe NRŠZ	PP 153238	-	vsaj 10 kolegijev	15 kolegijev
10.2.5. Vodenje in koordinacija ekipe NRŠZ	PP 153238	-	vsaj 20 komunikacij/ zabeležk	redni sestanki skupine in komunikacija

10.2.6. Stroški poti za izvedbo nalog	PP 153238	-	ca. 150 nalogov	44 nalogov za prevoz z zasebnimi vozili, bistveno zmanjšanje obsega zaradi redne uporabe električnega vozila Renault Zoe
10.2.7. Nakup opreme za delo zaposlenih (računalniki, tiskalniki, telefoni itd.)**	projektno/ lastna dejavnost	-	1-2 osebna računalnika, 1 barvni tiskalnik ali multifunkcijska naprava, telefoni in druga oprema po potrebi	3 osebni računalniki, mobilna davčna blagajna in telefoni

10.3. Naloge za učinkovito, zadostno in pregledno financiranje upravljanja NRŠZ

10.3.1. Usklajevanje rednega financiranja iz državnega proračuna na podlagi potrjenega NU in letnih programov dela	PP 153238	Odbor, ministrstvo	vsaj 185.660€	219.410€
10.3.2. Lastni prihodki upravljavca naravnega rezervata skladno z Uredbo o NRŠZ	PP 153238	-	ca. 67.125€	56.750€ iz lastne dejavnosti in dodatnih 25.000€ namenskih sponzorstev
10.3.3. Učinkovito pridobivanje sredstev iz lokalnih, državnih in mednarodnih skladov, ustanov ali organizacij ter mednarodnih programov pomoči	PP 153238	-	ca. 5.000€	12.550€ (sredstva MOK, Eko sklada in Zavoda za zaposlovanje) ter sof. delež za aktivnosti v okviru projekta IMPRECO
10.3.4. Priprava projektnih vlog, projektne in druge dokumentacije, sklepanje primernih partnerstev ter vodenje potrjenih projektov	PP 153238	-	vsaj 2 vlogi, v kolikor bodo objavljeni primerni razpisi	1 vloga oddana (projekt na razpis MOK)
10.3.5. Zagotavljanje finančne preglednosti s sistemom analitičnega računovodstva (ločena stroškovna mesta) in ločevanjem prihodkov in odhodkov na podlagi ZPFOLERD	PP 153238	zunanje računovodstvo	mesečni izpisi konto kartic, 1 letno poročilo	mesečni izpisi konto kartic, 1 letno poročilo
10.3.6. Finančno vodenje in administracija	PP 153238	zunanje računovodstvo	arhiv	arhiv

10.4. Sodelovanje v vzpostavljenih partnerstvih, ki so že v preteklih letih prispevala k učinkovitosti upravljanja NRŠZ (npr. Skupnost ZO, Adriawet, BirdLife, WLI, DAP) in vključevanje v nove povezave

10.4.1. Sodelovanje v in periodično vodenje Skupnosti ZO Slovenije	PP 153238	upravljavci ZO	3 zabeležke, 2 skupna produkta	4 zabeležke, skupni nastop na sejmu Narava zdravje, skupna promocija v tednu parkov, skupna nagradna igra za učence OŠ na spletni strani Skupnosti ZO
10.4.2. Sodelovanje s partnerji omrežja Adriawet v smeri ohranjanja in nadgradnje dosedanjih rezultatov skupnega sodelovanja in projektov	PP 153238	partnerji mreže Adriawet	3 zabeležke, 1 skupni projekt	1 skupni projekt IMPRECO in njegovo izvajanje po zastavljenem programu
10.4.3. Izmenjava izkušenj na nacionalni in mednarodni ravni	PP 153238	sorodne organizacije	5 komunikacij/ zabeležk	redna izmenjava izkušenj v okviru partnerstva projekta IMPRECO (2 zabeležki partnerskih sestankov, 1 srečanje srednjeevr. BirdLife partnerjev (izmenjava izkušenj pri financ. NR)
10.4.4. Sodelovanje v Nacionalnem odboru Ramsarske konvencije in kot nacionalni predstavnik Odbora Wetlands International	PP 153238	ostali sodelujoči	3 zabeležke, glasovanje Wetlands Int.	1 glasovanje Wetlands Int.
10.4.5. Vključevanje v nove povezave, namenjene izmenjavi znanj in izkušenj oziroma s pričakovanimi pozitivnimi učinki na upravljanje NRŠZ	PP 153238	sorodne organizacije	2 komunikaciji/ ali pismi o nameri, članstvo LAS Istre	2 komunikaciji v okviru LAS Istra za nove povezave med člani
10.5. Sodelovanje z pristojnim ministrstvom, organi v sestavi in strokovnim zavodom				
10.5.1. Redno sodelovanje s strokovnimi službami in odg. predstavniki okoljskega ministrstva	PP 153238	ministrstvo	20 komunikacij/ zabeležk	Vsaj 35 komunikacij s predstavniki MOP, 10 s predstavniki ZRSVN
10.5.2. Sodelovanje z ARSO na področju lastninjenja zemljišč v NRŠZ	PP 153238	ARSO	komunikacija po potrebi (glede na fin.možnosti)	komunikacija s predstavniki lastnika Telekom Slovenije ob lastninjenju in parcelaciji zemljišča
10.5.3. Sodelovanje s strokovnim zavodom pri pripravi naravovarstvenih smernic, pogojev in soglasij ter drugih skupnih aktivnostih	PP 153238	strokovni zavod	vsaj 5 komunikacij/ zabeležk (po potrebi)	ni bilo potrebno
10.6. Druge naloge v skladu z Uredbo o NRŠZ, koncesijsko pogodbo in ZON				

10.6.1. Presoja skladnosti z določili NU in obveščanje prijaviteljev za ravnanja iz 11., 13., 17. in 22. točke 6. člena uredbe (varstveni režim)	PP 153238	prijavitelji		po potrebi	ni bilo potrebno
10.6.2. Sodelovanje z izvajalci javnih služb in uskladitev terminskih načrtov in drugih pogojev za dovoljena ravnanja znotraj meja NRŠZ (izdaja pisnih izjav)	PP 153238	izvajalci javnih služb		po potrebi	ni bilo potrebno
10.6.3. Priprava mnenj in strokovnih gradiv po potrebi	PP 153238	strokovni zavod		po potrebi	ni bilo potrebno
10.6.4. Druge aktivnosti v zvezi z upravljanjem zemljišč, objektov in naprav v lasti države	PP 153238	ministrstvo z organi v sestavi	1 dodatna akt./ zabeležka		1 preverba nadaljnje izvedbe lastninjenja s strani ARSO na MOP
10.7. Delo z mediji in dogodki					
10.7.1. Priprava sporočil za javnost	PP 153238	-	vsaj 1 sporočilo za javnost		pripravljeno 8 sporočil za javnost oz. vabila na dogodke namenjene širši javnosti ter novinarjem
10.7.2. Organizacija novinarskih konferenc	PP 153238	-	-	-	slavnostna predaja električnega delovnega vozila z Luko Koper dne 9.10.18
10.7.4. Drugi dogodki (za medije in povabljeni), okoljski dnevi	PP 153238	zunanji izvajalec (catering)	vsaj 2 dogodka, vsaj 20 udeležencev na dogodek		dan odprtih vrat 3.3.18 (200 obiskovalcev in 3 novinarji)
10.7.5. Spremljanje in analiziranje objav v medijih	PP 153238	zunanji izvajalec	vsaj 50 objav, vsaj 1 analiza		158 objav, 1 analiza (od junija objave spet zbira zunanji izvajalec)
10.8. Vzdrževanje in nadgradnja spletne strani					
10.8.1. Priprava in objava novic	PP 153238	-	vsaj 2 objavi na mesec		66 objav v 12 mesecih
10.8.2. Priprava in objava novih poglavij, podstrani	PP 153238	-	vsaj 2 novi podpoglavji		4 nova podpoglavja (projekt IMPRECO, Katalog informacij javnega značaja)
10.8.3. Posodabljanje in dopolnitve objavljenih vsebin	PP 153238	-	vsaj 1 posodobitev v smeri manj besedila in več grafičnih/slikovnih prikazov		2 posodobitvi v smeri manj besedila in več grafičnih/slikovnih prikazov, redno posodabljanje informacij na spletni strani (v vseh treh jezikovnih različicah)
10.9. Facebook, Instagram					
10.9.1. Promocija FB strani (www.facebook.com/skokjanskizatok)	PP 153238	-	preseči 2300 všečkov na strani		2.753 všečkov dne 31.12.2018

10.9.2. Priprava in objava novic (FB in Instagram, po objavi profila)	PP 153238	-	vsaj 1 objava na teden	252 objav v 12 mesecih
10.9.3. Priprava in objava fotografij/tematskih albumov (FB profil)	PP 153238	-	vsaj 2 albuma fotografij	objava novih fotografij v 2 albumih
10.9.5. Promocija Instagram profila	PP 153238	-	promocija Twiter/Instagram profila	Instagram profil: ustvarjen nov.17, v letu 2018 - 74 objav, od tega 40 zgodb »Stories« in 37 drugih objav, 31.12. imel 214 sledilcev
10.10 Skupne PR naloge/aktivnosti z drugimi zavarovanimi območji in partnerji				
10.10.1. Urejanje spletne strani Skupnosti ZO - www.parkislovenije.si	PP 153238	upravljavci ZO	urejanje spletne strani Naravni parki Slovenije	ni bilo potrebno
10.10.2. Spletna stran projekta Adriawet 2000 http://www.adriawet2000.eu	PP 153238	partnerji mreže AdriaWet	urejanje spletne strani AdriaWet 2000	ni več aktivna
10.10.3. FB stran/profil projekta Adriawet 2000	PP 153238	partnerji mreže AdriaWet	urejanje FB strani AdriaWet 2001	ni več aktivna
10.11. Zagotavljanje dostopa do informacij o NRŠZ				
10.11.1. Vodenje arhiva vseh informacij o NRŠZ	PP 153238	-	1 arhiv	1 arhiv el. različic dokumentov (pdf) in 1 arhiv natisnjenih dokumentov (fizični arhiv) ter njihovo redno posodabljanje
10.11.2. Objavljanje relevantnih informacij na spletni strani	PP 153238	-	glede na povpraševanje	pripravljen katalog informacij javnega značaja, objavljen 16.11.2018
10.11.3. Zagotavljanje dostopa do informacij za bolj zainteresirane posameznike/ skupine	PP 153238	-	glede na povpraševanje	ni bilo povpraševanj

4 PREDSTAVITEV PROJEKTOV V TEKU IN PRIPRAVI V 2018

4.1. PROJEKTI V TEKU

Projekt IMPRECO (program INTERREG ADRION 2014-2020), ki se je začel izvajati v začetku 2018, je namenjen mreženju in sodelovanju s podobnimi zavarovanimi območji v jadransko-jonski regiji na področju vrednotenja in ohranjanja mokrišč in njihovih ekosistemskih storitev. V projektu sodeluje sedem partnerjev iz petih držav, in sicer je vodilni partner Občina Štarancan s projektnim območjem Deželni naravni rezervat na izlivu Soče, projektni partnerji pa so poleg DOPPS-a še Deželna Agencija Veneto Agricoltura in Univerza v Salentu iz Italije; Regija Kreta iz Grčije; Nacionalni razvojni sklad iz Albanije ter dalmatinska Regionalna agencija »Morje in kras« s Hrvaške. Potrjena vrednost aktivnosti DOPPS, ki v projektu sodeluje z NR Škocjanski zatok kot projektnim območjem, znaša 174.794€, od tega 85% ali do 148.575€ prispeva EU iz ESRR sredstev. V letu 2018 smo pridobili še sofinanciranje dela lastnega deleža s strani MJU v višini 20.718€.

V letu 2018 so bile izvedene sledeče vsebinske aktivnosti:

- dva projektna sestanka, hkrati z dvema strokovnima ekskurzijama za projektne zaposlene in deležnike sodelujočih območij (na območju Deželnega naravnega rezervata na izlivu Soče, v NR Škocjanski zatok in NR Bosco Nordio v aprilu ter območju regije Kreta v Grčiji v septembru 2018);
- izdelan je bil seznam vseh do sedaj evidentiranih rastlinskih in živalskih vrst ter habitatnih tipov na območju NR Škocjanski zatok ter izbranih deset ciljnih vrst s protokolom za njihov monitoring, ki bo potekal v letu 2019; kartirani habitatni tipi NR Škocjanski zatok so bili pretvorjeni v CORINE klasifikacijo;
- izvedeno je bilo kartiranje vseh ekosistemskih storitev kopenskega in morskega dela NRŠZ skladno s CICES metodologijo in določeni vsi deležniki posameznih ekosistemskih storitev skladno z Quadruple helix modelom; na ta način smo oblikovali seznam ključnih deležnikov NRŠZ, ki jih bomo v letu 2019 v okviru skupne delovne skupine vključili v izvedbo pilotnih aktivnosti v NRŠZ ter pripravo in potrjevanje ključnih dokumentov projekta;
- pripravljena je bila spletna podstran projekta <http://www.skocjanski-zatok.org/projekti/projekti-v-teku/projekt-impreco/>, projekt smo predstavili drugim organizacijam v Sloveniji, ki delajo na podobnih temah ter začeli z delom z mediji, pri čemer smo na posebej dober odziv naleteli pri italijanskih medijih.

Mestna občina Koper nam je na javnem razpisu za sofinanciranje delovanja društev in drugih ustanov, katerih delovanje spodbuja promocijo varstva okolja v letu 2018 namenila 800,00 eur, v okviru katerih smo izvedli nekaj ozaveščevalnih in izobraževalnih aktivnosti s poudarkom na aktivnem vključevanju lokalnih skupnosti in povezovanju sorodnih društev in organizacij.

4.2. PROJEKTI V PRIPRAVI

Junija 2018 smo ponovno prijavi koncept projekta LIFE FOR DRAVA, v katerega smo vključili tudi del aktivnosti v NRŠZ (zamenjavo praga na Ari z zapornico z ribjo stezo, detajlno izdelavo habitatov za kolonijske gnezdilke v laguni NRŠZ kot nadgradnjo aktivnosti, načrtovanih v okviru sredstev Sklada za podnebne spremembe, monitoring ptic in rib, izobraževalno-ozaveščevalne aktivnosti in delo s prostovoljci). Po potrditvi koncepta smo januarja 2019 oddali končno prijavnico.

Na povabilo predstavnikov Luke Koper d.d. smo se kot partner vključili tudi v prijavo projekta BIOMEDCOAST – »Promoting the balance between human activities and natural systems towards BIODiversity protection of the MEDiterranean COASTal wetlands«, ki ga je vodilni partner Regija Valencia iz Španije prijavil na razpis programa INTERREG MED. Prijava je dvostopenjska, tako da bomo z njo nadaljevali v letu 2019, v kolikor bo oddani koncept potrjen. V projektu se skupaj z Luko Koper osredotočamo na izboljševanje stanja biodiverzitete zaradi groženj, ki izhajajo iz neposredne bližine pristanišča (ITV, onesnaževanje ipd.).

5 FINANČNO POROČILO

Finančno poročilo vsebuje povzetek planiranih in realiziranih stroškov in virov za izvedbo programa dela. V preglednici 13 so prikazani načrtovani in realizirani stroški. Na prihodkovni strani so v preglednici 14 opredeljeni vsi viri, iz katerih smo pokrivali stroške izvedbe programa dela Naravnega rezervata Škocjanski zatok v letu 2018.

Načrtovani stroški izvedbe programa dela NRŠZ v letu 2018 so znašali 598.282€ oziroma 393.482€ brez stroškov, ki ob pripravi programa še niso imeli zagotovljenega financiranja. V letu 2018 je bilo realiziranih za 361.838,36€ stroškov in prihodkov. Med skupnimi stroški je bilo 32,3% namenjenih izvedbi varstvenih upravljavskih in nadzornih nalog, 67,7% pa nalogam urejanja obiska in ozaveščanja javnosti. Takšno razmerje je skladno z Načrtom upravljanja in je posledica obsega infrastrukture za obisk ter obisku in ozaveščanju namenjenih nalog in se bo predvidoma ohranjalo tekom izvedbe celotnega Načrta upravljanja. Višji delež stroškov, namenjenih izvedbi varstvenih upravljavskih in nadzornih nalog v programu dela za 2018 (61,4%), je bil predvsem zaradi načrtovane zamenjave praga na Ari z zaporničnim sistemom (ukrep 1.5) in postavitve PHO (ukrep 6.3), ki pa v letu 2018 nista bili realizirani. Nižji obseg lastnih prihodkov upravljavca je povezan z izpadom dohodka iz naslova oddaje dvorane v centru za obiskovalce v najem za različne dogodke v toplem delu leta kot posledica slabo delujočega sistema hlajenja, prezračevanja in ogrevanja objekta.

Na podlagi Zakona o preglednosti finančnih odnosov in ločenem evidentiranju različnih dejavnosti (Uradni list RS, št. 53/2007) vodimo odhodke in prihodke iz opravljanja dejavnosti javne službe upravljanja Naravnega rezervata Škocjanski zatok na posebnih stroškovnih mestih v skladu s sodili, revidiranimi in s strani revizorke Milene Gorjup s.p. in potrjenimi v Revizijskem poročilu o preveritvi objektivne upravičenosti sodil z dne 28. 02. 2008.

Preglednica 13: Primerjava planiranih in realiziranih stroškov za izvedbo programa dela NRŠZ v letu 2018

Cilji	1. Programski, materialni in investicijski stroški - plan	1. Programski, materialni in investicijski stroški - realizacija	2. Stroški delovnih ur zaposlenih po vsebinskih sklopih ciljev - plan	2. Stroški delovnih ur zaposlenih po vsebinskih sklopih ciljev - realizacija
Varstveni cilji:				
Cilj 1	137.700,00 €	15.751,08 €		
Cilj 2	33.400,00 €	11.370,90 €		
Cilj 3	850,00 €	272,69 €		
Cilj 4	11.500,00 €	1.215,60 €		
Cilj 5	5.550,00 €	2.817,57 €		
Cilj 6	75.000,00 €	- €		
Cilj 7	6.648,00 €	2.324,63 €		
SKUPAJ - stroški varstvenih ciljev:	270.648,00 €	33.752,47 €	61.635,00 €	58.737,22 €
Cilji povezani z urejanjem infrastrukture, obiska, osveščanjem javnosti in podpora:				
Cilj 8	50.950,00 €	25.444,30 €		
Cilj 9	63.080,00 €	78.161,18 €		
Cilj 10	19.674,00 €	24.225,83 €		
SKUPAJ - stroški infrastrukture, obiska in	133.704,00 €	127.831,31 €	132.295,00 €	141.517,36 €

osveščanja, splošne podporne
akt.:

Stroški po kategorijah:				
Programski in mat. stroški	104.922,00 €	110.508,60 €		
Zaloge/stroški prodajnih artiklov (cilj 8)	25.000,00 €	11.945,05 €		
Stroški investicij, opreme in inv. vzdrževanja	274.430,00 €	39.130,13 €		
Stroški dela			193.930,00 €	200.254,58 €
SKUPAJ	404.352,00 €	161.583,78 €	193.930,00 €	200.254,58 €

Preglednica 14: Primerjava planiranih in realiziranih virov za izvedbo programa dela NRŠZ v letu 2018

Viri financiranja	Načrtovani zneski	Realizirani zneski
1. Zagotovljena sredstva ob pripravi programa:		
Proračunska postavka 153238	219.410,00 €	219.410,00 €
Proračunska postavka 153242 (uniforme)*	1.500,00 €	0,00 €
Lastni prihodki upravljavca	60.022,00 €	56.750,01 €
Prihodki iz naslova SKZGS	30.000,00 €	30.000,00 €
Sponzorska in druga sredstva Luke Koper d.d.	40.000,00 €	25.000,00 €
Projektno sofinanciranje (INTERREG Adrion, IMPRECO)	18.900,00 €	11.560,74 €
Projektno sofinanciranje (INTERREG SI-HR, LIKE)*	7.500,00 €	0,00 €
Podnebni sklad (el.polnilnice)	6.150,00 €	6.567,61 €
ARSO za odkup zemljišča ob Telekomu (rezervirana sredstva)*	10.000,00 €	0,00 €
SKUPAJ 1	393.482,00 €	349.288,36 €
2. Nezagotovljena sredstva ob pripravi in potrditvi programa:		
Program izvajanja javne službe urejanja voda/ Sklad za vode za investicijska vzdrž. dela v javno korist/ MOK in investitorji GORC Sermin II/ Projektno LIFE	120.000,00 €	0,00 €
Projekti, povečanje lastnih prihodkov upravljavca, sponzorstva in donacije (subvencija Eko sklada za el.vozilo – 4.500€, subvencija Zavoda za zaposlovanje – 7.250€, dotacija MOK – 800€)	84.800,00 €	12.550,00 €
SKUPAJ 2	204.800,00 €	12.550,00 €
SKUPAJ 1+2	598.282,00 €	361.838,36 €

* Opomba: označeni trije viri niso bili realizirani zaradi zakasnitve izvedbe aktivnosti in zamika izvedbe v leto 2019.

Financiranje iz naslova presežka prihodkov nad odhodki Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov Slovenije

Na podlagi pogodbe št. 2550-18-330022 o financiranju načrtovanih ukrepov na podlagi sprejetega programa dela Naravnega rezervata Škocjanski zatok za leto 2018 je DOPPS prejel 30.000,00 € sredstev SKZGS, ki smo jih v celoti porabili skladno s programom dela.

Preglednica 15: Prikaz planiranih in realiziranih stroškov za financiranje iz naslova sredstev SKZGS v letu 2018

Vrsta stroška	Načrtovani zneski	Realizirani zneski
Ukrepi v okviru cilja 1 (naloge in aktivnosti programa dela)	15.700,00 €	16.015,03 €
Stroški dela za izvedbo varstvenih ciljev 1-4 (redno zaposleni)	14.300,00 €	13.984,97 €
SKUPAJ	30.000,00 €	30.000,00 €

* Opomba: stroški redno zaposlenih so podrobneje prikazani v preglednici 16.

6 URESNIČEVANJE KADROVSKEGA NAČRTA

Načrtovano število ur redno zaposlenih za izvedbo Letnega programa dela NR Škocjanski zatok za leto 2018, izraženo z ekvivalentom polnega delovnega časa, je znašalo 8,23 FTE, medtem ko smo realizirali 8,47 FTE. Letni program dela je v letu 2018 izvedlo 8 stalno zaposlenih v rezervatu (strokovni vodja rezervata, poslovni sekretar-receptor, receptor II – vodnik, koordinator izobraževanja, koordinator za izobraževanje in PR in trije naravovarstveni nadzorniki – vodniki za polni delovni čas ob občasni pomoči prostovoljnih nadzornikov). Poleg tega so pri izvedbi programa z delom delovnega časa sodelovali še vodja financ, ornitolog, poslovna sekretarka in direktor.

Po prerazporeditvah obstoječih kadrov smo konec marca in v začetku aprila na novo zaposlili tri osebe na naslednjih delovnih mestih: poslovni sekretar-receptor, receptor II – vodnik in naravovarstveni nadzornik. V vseh treh primerih je šlo za že preizkušene osebe, ki so podobno delo v naravnem rezervatu v preteklih letih opravljale prostovoljno ali v okviru študentskega dela, zato je delo takoj po njihovi zaposlitvi steklo brez kakršnihkoli težav zaradi učenja in privajanja kadrov. V jesenskih mesecih je bil za pomoč pri vzdrževalnih delih na terenu za določen čas v NRŠZ razporejen še eden od prostovoljnih nadzornikov DOPPS (obseg vključen v okviru del. mesta naravovarstveni nadzornik – vodnik III). Nadzornik Igor Brajnik se je s koncem leta 2018 upokojil. Vodstveno delo smo po zaključku mandata nekdanje vodje rezervata v začetku 2018 uspešno porazdelili med obstoječe kadre (predvsem strokovni vodja, koordinator izobraževanja, direktor in vodja financ), medtem ko bo vodja naravnih rezervatov z delom predvidoma pričel v letu 2019.

Predvsem za delo z obiskovalci (sprejem v centru za obiskovalce in vodenje) ter oskrbo živali smo vključevali še honorarne sodelavce (študentsko delo približno 0,46 FTE), pri upravljanju pa je z obsegom 0,36 FTE sodeloval še zunanji sodelavec – botanik. Skupni FTE je torej znašal 9,29 (brez botanika 8,93), kar je v skladu s skupno načrtovano vrednost 8,86, saj v okviru programa dela botanika nismo vrednotili v obliki FTE. Pri vseh upravljaljskih dejavnostih so nam pomagali tudi prostovoljci (približno 0,95 FTE).

Preglednica 16: Primerjava načrtovanih in realiziranih delovnih ur in stroškov dela v 2018 za redno zaposlene

Del. mesto	Načrtovane efektivne del.ure	Realizirane efektivne del.ure	Načrtovani str. plač/ osebe (EUR)	Realizirani str. plač/ osebe (EUR)	Delež realizacije (realizirano/ načrtovano)
Strokovni vodja	1.750	1.704	28.700,00 €	28.393,33 €	0,99
Poslovni sekretar – receptor I	1.750	1.812	21.000,00 €	21.753,81 €	1,04
Receptor II - vodnik	1.453	1.368	17.430,00 €	17.095,68 €	0,98
Naravovarstveni nadzornik – vodnik I	1.750	1.568	19.500,00 €	20.280,55 €	1,04
Naravovarstveni nadzornik – vodnik II	1.750	1.816	21.000,00 €	20.037,82 €	0,95
Naravovarstveni nadzornik – vodnik III (2 osebi)	1.750	2.027	21.000,00 €	25.497,61 €	1,21
Vodja izobraževanja	1.750	1.872	27.500,00 €	26.101,67 €	0,95
Koordinator izobraževanja in PR	1.750	1.712	24.500,00 €	23.212,70 €	0,95
Poslovni sekretar DOPPS	175	286,50	2.100,00 €	3.438,00 €	1,64
Direktor DOPPS/vodja financ/vodja sektorja NR	350	486,00	8.500,00 €	11.804,88 €	1,39
Ornitolog	175	171,00	2.700,00 €	2.638,53 €	0,98
SKUPAJ PLAČE - PROGRAM DELA NRŠZ 2018	14.403	14.822	193.930,00 €	200.254,58 €	1,03

Del. mesto	Plan. PP- 153238	Real. PP- 153238	Plan. SKZGS	Realizirano SKZGS	Planirano IMPRECO
Strokovni vodja	17.625,00 €	23.219,96 €	3.575,00 €	672,40 €	7.500,00 €
Poslovni sekretar – receptor I	13.853,00 €	13.821,30 €	- €	- €	- €
Receptor II - vodnik	10.283,00 €	11.579,52 €	- €	- €	- €
Naravovarstveni nadzornik – vodnik I	15.925,00 €	16.593,21 €	3.575,00 €	3.687,34 €	- €
Naravovarstveni nadzornik – vodnik II	17.425,00 €	11.529,82 €	3.575,00 €	8.508,00 €	- €
Naravovarstveni nadzornik – vodnik III	17.425,00 €	17.130,38 €	3.575,00 €	1.117,23 €	- €
Vodja izobraževanja	22.000,00 €	22.390,90 €	- €	- €	5.500,00 €
Koordinator izobraževanja in PR	20.600,00 €	19.863,70 €	- €	- €	3.900,00 €
Poslovni sekretar DOPPS	2.100,00 €	3.438,00 €	- €	- €	- €
Direktor DOPPS/vodja financ/vodja sektorja NR	8.500,00 €	10.699,75 €	- €	- €	- €
Ornitolog	2.700,00 €	2.638,53 €	- €	- €	- €
SKUPAJ PLAČE - PROGRAM DELA NRŠZ 2018	148.436,00 €	152.905,08 €	14.300,00 €	13.984,97 €	16.900,00 €

Del. mesto	Realizirano IMPRECO (ESRR, MJU)	Planirano- lastni viri	Realizirano- lastni viri	Planirano- ostalo	Realizirano- ostalo Zavod za zaposl., MOK)
Strokovni vodja	4.500,97 €	- €	- €	- €	- €
Poslovni sekretar – receptor I	- €	7.147,00 €	7.541,74 €	- €	390,77 €
Receptor II - vodnik	- €	7.147,00 €	5.516,16 €	- €	- €
Naravovarstveni nadzornik – vodnik I	- €	- €	- €	- €	- €
Naravovarstveni nadzornik – vodnik II	- €	- €	- €	- €	- €
Naravovarstveni nadzornik – vodnik III	- €	- €	- €	- €	7.250,00 €
Vodja izobraževanja	3.710,77 €	- €	- €	- €	- €
Koordinator izobraževanja in PR	3.349,00 €	- €	- €	- €	- €
Poslovni sekretar DOPPS	- €	- €	- €	- €	- €
Direktor DOPPS/vodja financ/vodja sektorja NR	- €	- €	1.105,13 €	- €	- €
Ornitolog	- €	- €	- €	- €	- €
SKUPAJ PLAČE - PROGRAM DELA NRŠZ 2018	11.560,74 €	14.294,00 €	14.163,02 €	0,00 €	7.640,77 €